

Mariatál

Spravodaj obce Marianka

1/2019

**Zmeny
vo výstavbe
v Marianke**

**AKO ĎALEJ
S ODPADMI**

**O starostiach
i radostiach
našej školy**

**Južná cesta,
plyn a čierne
stavby**

**Noc múzeí
a galérií
v Břidlicovej
štôlni**

**Akční
seniori
z Marianky**

Milí spoluobčania, susedia

Kedže máte v rukách od volieb prvé vydanie Mariatálu, dovoľte mi poďakovať sa Vám za dôveru, ktorú ste zvolením za starostu do mňa vložili. Zároveň sa ospravedlňujem, že s informáciami v Mariatále prichádzame až teraz.

Hektické udalosti, ktoré sa začali na nové vedenie valiť hneď po zvolení a občas ešte pred nástupom do funkcie, ma zamestnávajú tak, že som sa k tomu skôr jednoducho nedostal. Vo vydaní, ktoré držíte v ruke, sa s poslancami pokúsim tento informačný dlh čiastočne splatiť.

Hneď po nástupe do úradu som zistil, že dvaja pracovníci stavebného úradu ukončili pracovný pomer dohodou a do práce už neprišli. Podobne z dôvodu organizačných zmien odišla p. asistentka. Bohužiaľ, pri zmenách na úrade nedošlo k odovzdaniu dát z obecného notebooku vrátane mailovej komunikácie. Činnosť úradu sme začínali niekde, tak povediac z nuly. Musel som tiež zohnať nového pracovníka stavebného úradu, prednostu, asistentku a ešte stále zháňame ďalších zamestnancov na odbornú prácu, ale aj na údržbu obce. Noví pracovníci na stavebný úrad v Marianke sa ozaj nehrnú.

Neskôr vypovedala zmluvu s obcou aj advokátska kancelária Kovár a partneri s.r.o. a tiež firma na údržbu Verejného osvetlenia.

V deň nástupu do funkcie sme mali dotáciu 30 000 EUR na kamerový systém poskytnutú ministerstvom vnútra, ktorú obec za celý rok 2018 nevyčerpala. Naozaj v posledných hodinách sa nám podarilo dotáciu zachrániť a predĺžiť možnosť čerpania o rok. Teraz pracujeme na príprave projektu.

Úvod bol teda napriek zimnému počasiu horúci. A to doslova, keď mi neznámy páchatel v noci zapálil pred domom auto.

ZMENY VO VÝSTAVBE V MARIANKE

Novo naplánovaná výstavba trojdomov a dvojdomov v našej obci sa zrejme neuskutoční. Vyplyva to z rozhodnutia Okresného stavebného úradu a Okresnej prokuratúry, ktoré zrušili stavebné povolenia na 22 trojdomov v dvoch lokalitách na rozlohe zhruba 3 ha (Kraciny a Pod Ihriskom/ Pod Gaštanom).

Zrušenie stavebných povolení

v takomto rozsahu je v Marianke nevídané. Celkovo tu malo vyrásť zhruba 22 trojdomov jednotnej architektúry, zopár dvojdomov, t.j. cez 66 domov, s príslušným počtom áut (140?), miestami v škole, škôlke, zásobovaním vodou, elektrinou, odvedením kanalizácie a pod. Marianka, patrí medzi mimoriadne atraktívne lokality v okolí Bratislavy. Niet preto divu, že nové vedenie obce a najmä stavebného úradu čelí enormným tlakom.

Snažíme sa o fungovanie stavebného úradu bez dvojakej rýchlosti a dodržiavania zákonných lehôt na vybavenie, aby nedochádzalo k diskriminácii. Pokiaľ stavebník dodržiava územný plán, má prístupovú cestu a inžinierske siete, stavebný úrad nebude mať žiadny dôvod na nevydanie kladného rozhodnutia.

Bystrická ulica

Najväčšou plánovanou investíciou v tomto roku je rekonštrukcia Bystrickej ulice. Zdedili sme medové motúzy, ktoré moji predchodcovia ťahali obyvateľom popod nos, nasľubovali im jej opravu, občania na ňu čakajú roky (6-7) a nečudujem sa, že im dochádza trpezlivosť. Realita je však taká, že sme zdedili nepripravený projekt s nedostatočným finančným krytím a nedoriešenými vzťahmi so ZSDIS a BVS. Nepočítalo sa s prekládkou elektrického vedenia do zeme. Nebola koordinovaná výstavba s plánovanou rekonštrukciou nového hlavného vodovodného vedenia na Budovateľskej s BVS. Hrozilo tak, že len čo dokončíme Bystrickú jej časť by bolo opäť potrebné rozkopávať. Nebolo doriešené ani uloženie telekomunikačného vedenia.

Ocitli sme sa tak medzi dvoma mlynskými kameňmi – na jednej strane právom nahnevaní obyvatelia, ktorým už po všetkých sľuboch dochádza trpezlivosť, na druhej strane, nepripravený projekt.

Urychlene sme teda rozbehli sériu rokovaní, ktorých výsledkom je, že sa nám podarilo dohodnúť uloženie elektrického vedenia do zeme a ušetriť obci 80.000 EUR. Dobehol a prekvapil nás však neuhradený dlh PMP voči ZSDIS vo výške 34.000 EUR ešte z roku 2014. Jedno z mnohých „milých“ dedičstiev po predchodcoch. Podarilo sa nám dosiahnuť dohodu s vodárňami (BVS) - rekonštrukcia na Budovateľskej bude koordinovaná s rekonštrukciou Bystrickej, dohodu s telekomunikáciami (Slovak Telekom) - vložila chráničky na budúce vedenie už počas výstavby. Teraz však musíme nanovo spraviť verejné obstarávanie. **Radi by sme v auguste začali stavať.** Bohužiaľ, aj keby sme vybudovali dažďovú kanalizáciu, nie je ju kam napojiť, keďže pri stavbe Južnej cesty nebola realizovaná v celej dĺžke. Naviac by navýšila rozpočet tak, že by sme museli ísť do náročnejšieho obstarávania, ktoré by oneskorilo realizáciu o 2-3 mesiace. Po týchto úvahách sme od realizácie dažďovej kanalizácie na Bystrickej ulici upustili.

Južná cesta je vôbec znôška problémov, pri ktorej doslova ostáva rozum stáť, či je niečo také vôbec možné. Aktuálne „zlomená“ Južná cesta, je ďalšou nečakanou komplikáciou aj rekonštrukcie Bystrickej ulice. Potrebujeme najst odborníkov, ktorí určia príčinu poškodenia a spôsob opravy. Pre obyvateľov z toho havarijného stavu vyplýva, že do času opravy Južnej cesty nemôžu plánovať prejazd ťažkej stavebnej techniky k svojim nehnuteľnostiam. 11.6.2019 sme sa stretli so zástupcom developera aj ich stavebnej firmy za účasti projektanta a poslancov. Developer ponúkol daný úsek cesty otvoriť za účelom zistenia príčiny a hľadania možného riešenia.

Spor obce s AKJK

Ďalším problémom, ktorý sme zdedili po predchádzajúcich starostoch je pohľadávka Advokátskej kancelárie Jurika – Keltoš (AKJK) voči obci vo výške 134 764,68 EUR, ktorá vznikla zo Zmluvy o poskytovaní právnej pomoci uzatvorenej s obcou. Hoci rozhodcovský súd AKJK túto pohľadávku priznal, momentálne prebieha konanie na okresnom súde o zrušení rozhodnutia rozhodcovského súdu. V prípade neúspechu obce jej hrozí zaplatenie nielen vyššie spomenutej pohľadávky, ale i úroku z omeškania a prípadnej zmluvnej pokuty, ktorá sa vyšplhala začiatkom roka na astronomických 1,3 milióna EUR a ďalej rastie. Hoci AKJK zatiaľ predmetnú zmluvnú pokutu neuplatňuje v plnej výške, v prípade, že by tak urobila a súd by jej dal za pravdu, s najväčšou pravdepodobnosťou by to znamenalo uvalenie nútenej správy na obec. V záujme vyriešenia situácie sme okrem zahájenia súdneho konania voči AKJK absolvovali aj pokusy o vyriešenie situácie mimosúdnu cestou. Avšak stretnutia so zástupcami AKJK dopadli neúspešne. Taktiež, nakoľko advokátska kancelária, ktorá nás v konaniach zastupovala odstúpila od Zmluvy o poskytovaní právnej pomoci. V záujme zabezpečenia plynulého a okamžitého prevzatia vecí, som oslovil niekoľko renomovaných advokátskych kancelárií.

LEKÁR

Obec má v budove úradu ordináciu, ktorú raz v týždni využíval zabehnutý všeobecný lekár MUDr. Magala. Rešpektujem, že najmä starší Mariančania boli naňho zvyknutí, preto som sa s ním chcel dohodnúť, aby ordinoval v Marianke ďalej a pokiaľ je to možné aj viac, ako len jeden deň v týždni a prípadne, či by bol ochotný sa v ordinácii striedať s iným lekárom. Bohužiaľ, rokovania neboli úspešné a expresne sme sa museli vysporiadať so vzniknutou situáciou. Pre starších spoluobčanov sme okamžite zabezpečili dopravu taxíkom zdarma do Stupavy, kde má MUDr. Magala svoju ďalšiu ordináciu. Ordinačné hodiny v Stupavskej ordinácii, ktoré boli vyhradené pre Mariančanov, boli však tiež zrušené.

Zároveň sme začali hľadať pre Marianku nového lekára a podarilo sa nám dohodnúť s MUDr. Zónom, ktorý prisľúbil ordinovať v Marianke 3 dni v týždni. Pokiaľ sa mu podarí vybaviť všetky povolenia začať ordinovať by mohol v júli 2019. Verím, že kombinácia dopravy pre tých, ktorí chcú ostať u pôvodného všeobecného lekára s lekárom, ktorý bude v Marianke ordinovať aspoň tri dni v týždni, je v danej situácii dobré riešenie. MUDr. Zón preberá ordináciu aj v Borinke. Pre jeho trvalé udomácnenie v Marianke bude dôležitý počet pacientov, čo je jediným podkladom pre platby poisťovní (2,8 až 3 Eur na mesiac za pacienta). MUDr. Zón je gestorom prípravy nových všeobecných lekárov v ProCare, a má záujem o vybudovanie si vlastnej praxe v Marianke a Borinke. V rámci zdravotnej starostlivosti sme zrealizovali preventívne prehliadky materských znamienok našou susedou MUDr. Schwarzcovou ktorá v Marianke vyšetrila zdarma vyše 120 ľudí.

Mariatál Taxi

Situácia okolo všeobecného lekára a zmien, ktoré nastali v doprave vrátane Slovak lines, o ktorých stále s BSK a jej Bratislavskou integrovanou dopravou rokujeme, nás naviedla k riešeniu zlepšenia dopravy pre seniorov. Chýba nám priame spojenie do Stupavy a Malaciek, ale aj do Bratislavy. Zvlášť pre seniorov, postihnutých, ale aj ďalšie sociálne skupiny je to ťažká situácia. Preto sme v máji spustili službu Mariatal Taxi, určenú pre sociálne odkázaných ľudí (bližšie info v samostatnom článku).

DOSTUPNOSŤ ÚRADU PRE ŤAŽŠIE MOBILNÝCH

Pri vstupných dverách úradu a v kanceláriách je namontovaný videovrátnik, ktorý umožňuje ťažšie mobilným obyvateľom zavolať si úradníkov na vybavenie na spodné podlažie, aby nemuseli chodiť po schodoch.

Odpady

Na začiatku som sa pustil do riešenia odpadov sám, keďže ekológia mi leží na srdci. Debata s Tekosom a Envipakom nie je jednoduchá o čom svedčí aj fakt, že 8 chýbajúcich kontajnerov, ktoré som žiadal v januári, nám dodali až v máji. Od riešenia odpadov ma takmer kompletne odbremenil Eugen Jeckel, ktorého aktivita je na poslanca nevídaná. Od čistenia lesov od plastov, cez zriadenie zberného miesta až po budovanie kompostoviska, je všetko zásluhou Eugena Jeckela. O odpadoch sa dočítate podrobnejšie v iných článkoch od Eugena Jeckela.

Doprava

V dlhodobom horizonte mám záujem riešiť aj vzdialenejšie problémy dopravy, ktoré sa nás dotýkajú ale sú územne v iných katastrach. Napríklad Karpatská ulica v Marianke je v správe BSK. Navrhli sme, aby BSK v ďalšom období vyčlenila prostriedky na jej rekonštrukciu. Ide o veľký zámer, uvidíme, či bude reálny. Od Marianky po križovatku s Bratislavskou ulicou Karpatská ulica patrí do správy Magistrátu. Stretol som sa s 1.námestníčkou primátora Bratislavy p. Kratochvílovou, kde som ich informoval o výhľadovej potrebe riešenia križovatky. Zároveň sme debatovali o D4, jej prípadnom spojení s mestskými polokruhom, ako aj rozšírení D2. Rozšírenie D2 však treba riešiť komplexne v rámci dopravy Bratislavy, nakoľko samotné rozšírenie problémov v samotnej Bratislave môže zhoršiť. V rámci obce budeme musieť spraviť pasportizáciu značiek a ciest v našej správe. Budeme musieť nepovoliť výstavbu, ktorá má viesť cez cesty, ktoré nespĺňajú základné parametre pre nákladnú dopravu ako napr. Borinská.

ZÁSBOVAVANIE VODOU

Na základe podnetu zo stretnutia vlastníkov pozemkov medzi Športovou a Borinskou ako aj developera, som zorganizoval trojstranné stretnutie obce, developera a BVS. Skonštatovali sme, že zásobovanie Marianky vodou je pomerne kritické. Za účelom zistenia skutočného stavu nám BVS odporučila nechať si spracovať štúdiu, ktorej výsledkom bude počítačový model, umožňujúci pomerne presne odhadnúť vplyv nových prípojok. Nadmorská výška vodojemu na Lesnej je nižšie ako nadmorská výška niektorých lokalít.

MARIÁNSKE ÚDOLIE A VZŤAH S CIRKVOU

Mariánske údolie, Svätá studňa, Lurdská jaskyňa, Kaplnka, Exercičný dom so záhradou, Kongregácia Bratov tešiteľov a Rímskokatolícka cirkev sú prirodzenou historickou súčasťou našej obce a tým, čo robí Marianku charakteristickou. Úprimne mi leží na srdci, aby sme žili vo vzájomnej symbióze, prospešnej pre obe strany a rozvíjali obec komplexne, vrátane údolia.

Som rád, že aj od predstaviteľov cirkvi cítim rovnaké naladenie a vôľu.

V prvom rade sa snažíme dospieť k spolupráci, v rámci ktorej by sme cirkev odškodnili za pozemky, ktoré boli zabrané pri čiernej výstavbe Južnej cesty. Základným princípom dohody je, že obec nemusí za tieto pozemky platiť, ale pomôže cirkvi pri revitalizácii Mariánskeho údolia, prípadne záhrady, či exercičného domu, keďže ide o veľmi cenné

časti, ktoré sú vlastne tým najkrajším, čo v Marianke máme a čo jej dáva genius loci. Ochranu a revitalizáciu týchto pamiatok aj obcou považujem za prirodzené. Začali sme riešiť aj dopravu v Mariánskom údolí, kde sa stretávajú nesprávne parkujúce autá, chodci, cyklisti a tak dochádza ku kolíznym situáciám. Cesta však patrí Bratislavskému samosprávnemu kraju a je zaradená do kategórie ciest tretej triedy. To nám významne obmedzuje možnosti riešenia situácie. Preto sme po stretnutí so zástupcami BSK, regionálnych ciest, Okresného dopravného inšpektorátu a Okresného odboru dopravy a po stretnutí s občanmi dotknutých ulíc, dospeli k záveru, že požiadame o vyradenie krátkeho úseku cesty zo siete ciest tretej triedy, čo nám umožní upraviť obmedzenie dopravy požadovaným spôsobom. Dali sme vypracovať projekt doprav-

ného značenia a obmedzení tak, aby sme zvýšili bezpečnosť a podľa možnosti predišli kolíznym situáciám. Pokúsime sa požiadať o schválenie dočasného dopravného značenia ešte pred preverovaním vlastníctva cesty na obec.

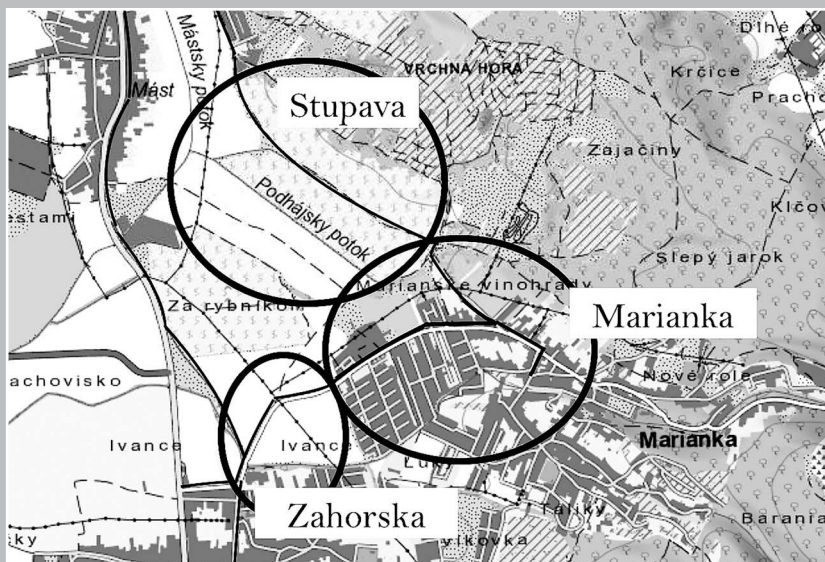
Zároveň tým obmedzíme možnosti čierneho parkovania v údolí. Verím, že to prispeje k zlepšeniu celkovej situácie.

S obyvateľmi Panského lesa sme jednali o perspektívnej možnosti prepojenia Partizánskej a Stromovej ulice „zhora“, aby sme tak z údolia vedeli vylúčiť čo najviac áut aspoň počas konania púti. Toto riešenie je však prekvapujúco ešte finančne nákladnejšie ako zvažované premostenie, ktorého náklady sa odhadovali vo výške 380 tis. Eur. Odklon dopravy cez Panský les však nevyzerá reálne.

ŠKOLSTVO A ŠPORT

Veľmi boľavou témou sú škola, škôlka a ihriská. Bohužiaľ, developeri vybudovali desiatky nových domov a priviedli tak do Marianky stovky nových obyvateľov. O občiansku vybavenosť sa však už nestarali. Situácia sa tak stáva neúnosnou. Kapacity školy a škôlky sú naplnené, školáci nemajú ani telocvičňu. Nemáme pozemok a ani rozpočet na to, aby sme postavili nové školské zariadenie.

Aktívne sme preto začali vyhľadávať pozemky, prípadne stavby, kde by sme vedeli vybudovať škôlku a telocvičňu. Pre finančné krytie by nám naozaj pomohlo, keby sa ľudia, ktorí nemajú trvalý pobyt v Marianke prihlásili do obce. Ročne totiž prichádzame odhadom o 400 tis. EUR, za ktoré by sme naozaj vedeli pre deti vybudovať všetko, čo deti potrebujú. Podarilo sa nám predbežne uspieť so žiadosťou o dotáciu z Úradu vlády na vybudovanie multifunkčného ihriska, detských ihrísk a športového vybavenia. Termíny na predloženie dokladov napr. včítane stavebného povolenia sú však doslova krkolomné – 10 dní. Sanžíme sa, aby sme ich stihli pripraviť včas.

Spolu s primátorom Stupavy p. Novisedlákom a starostom Záhorkej Bystrice sa pokúsime dopracovať do konca roka k stavebným povoleniam na nové cyklotrasy, čo by nám umožnilo uchádzať sa o dotácie BSK na ich vybudovanie do konca tohto roku. Keďže je treba vysporiadať vzťah k pozemkom v správe SPF, ide o plán zrejme ťažko dosiahnuteľný. Viac sa o škole a škôlke dočítate v ďalšom článku.

Odchyt psov

Na základe podnetov obyvateľov a napádania voľne sa pohybujúcimi psami bez majiteľa sme zabezpečili zmluvu o odchyt psov. Bežným riešením je podpísanie zmluvy so Slobodou zvierat, ktorú sme mali podpísanú aj v minulosti. Zmluva so Slobodou zvierat však nerieši nebezpečné situácie odchytom, ale iba „umiestnenie“ už odchyteneho psa, čo zrejme nie je to, čo ľudia v krízovej situácii očakávajú.

Mapové vrstvy

V týchto dňoch spúšťame novú službu, ktorá formou mapových vrstiev poskytne prehľadné informácie napr. o sieťach, kanalizácii, vodovode, cestách. Zároveň budú slúžiť na podávanie podnetov občanov s označením lokality, ktorej sa týka, čo uľahčí komunikáciu. Dnes, keď dostaneme fotku bez udania polohy, nie vždy vieme, o ktoré miesto sa jedná. Súčasťou je aj grafické zobrazenie územného plánu s označením regulačných blokov a podobne. Postupným dopĺňaním údajov sa z nej môže stať užitočný pomocník pre úrad aj občanov.

Mapové podklady na webe Marianky ➔

Južná cesta, plyn a čierne stavby

O veľkú časť času (a aj energie) na prácu v prospech obce nás pripravuje riešenie pokútnych a čiernych stavieb v obci – dedičstvo za niekoľko predošlých volebných období. Počnúc Južnou cestou, ktorá nielenže nikdy nedostala stavebné povolenie, je postavená na nevysporiadaných pozemkoch, ale ešte je postavená aj veľmi nekvalitne. Ukázalo sa to v minulých dňoch, keď v hornej časti, teraz cesta Na ovsisiku, došlo k posunu hornej betónovej platne a „vydutiu“ cesty. V prírode sa tomu hovorí vrásnenie a učiteľky geografie k nám môžu chodiť deťom názorne ukázať, ako pred miliónmi rokov vznikli Himaláje, Alpy a Karpaty. Príčinu je ťažko určiť. Môže ňou byť voda, výrazné výkyvy tepla, ale aj niečo iné. P. Miškóci sa ozval, ponúkol spoluprácu na odstránení závädy,

zabezpečil odstránenie poškodennej časti vozovky. V súčasnosti projektant navrhuje vhodné riešenie, o ktorom budeme s p. Miškóciom debatovať. Dnes pritom dokonca nie je jasné ani to, kto je vlastne majiteľom Južnej cesty. V prvom úseku jej súčasťou nie je chodník ani osvetlenie. Tam musíme vyriešiť bezpečnosť chodcov. Samostatnou kapitolou je výstavba domov a ihrísk v ochrannom pásme vysokotlakého vedenia plynu. Developer tu vybudovali nielen Marialand, či Fitpark, ale aj súbory apartmánových domov. Začali sme preto komunikovať s SPP Distribúcia a hľadáme riešenie tejto situácie tak, aby mala čo najmenší dopad na konečných užívateľov. Bohužiaľ, sme v situácii, kedy sme odkázaní na rozhodnutia tretej strany.

Spolupráca s poslancami

Ak mám byť úprimný, pri všetkých nášlapných mínach, čo sme zdedili, je naozaj náročné, nájsť kapacitu na riešenie projektov budúceho rozvoja obce.

Preto som vďačný, že mám oporu v poslaneckom zbore.

Hoci sme ľudia rôzni a jeho zloženie je pestré, jeho členovia sa vhodne dopĺňajú. I keď nie na všetky témy máme vždy rovnaký názor, ak potrebujem pomoc v záujme obce, viem, že u nich nájdem oporu.

V záujme transparentnosti a budovania dôvery medzi starostom a poslancami pozývam poslancov na všetky kľúčové jednania napr. s developeri, a o dôležitých udalostiach ich často informujem mailami. Rovnako sa pýtam poslancov na názor alebo rady pri riešení problémov, kde majú viac skúseností ako ja.

Aj keď sa naše pracovné stretnutia nepodarí zorganizovať každý týždeň (čo je zrejme slovenský rekord), stretávame sa často aj mimo nich.

Mimoriadne aktívny je Eugén Jeckel, ktorý veľmi pomohol nielen s rozbeháním datovej siete na úrade, ale najmä pri riešení odpadového hospodárstva. Marošovi Sýkorovi sa darí takmer každý mesiac pripraviť nejakú akciu v oblasti spoločenského života a tým prispievať k spájaniu komunity. S Petrom Jelačičom okrem iných vecí pripravujeme aktualizáciu regulatívov územného plánu. Marcel Porges si veľa vecí pamätá a tak, niekedy skôr, ako by som hľadal niečo v archíve, vyhladá to v pamäti. Veľmi nám to pomohlo napríklad teraz pri jednaní o dotácii na multifunkčné ihrisko. Zuzka Iváková pomáha v oblasti školstva, racionálny pohľad Michala Holého je cenný pri ekonomických otázkach, Michal Chabada prichádza s novými technológiami, zabezpečuje napr. video prenosy z OZ. Pán Brestovanský, pedant, dohliadajúci na literu zákona. Mário Bubnič je gestorom oblasti športu a oporou pri organizácii kultúrnych podujatí. Aj keď je to niekedy mimoriadne náročné, verím, že s podporou tohto tímu sa nám spoločne podarí robiť Marianku lepším miestom pre život pre Mariančanov. Snažím sa riešiť Vaše podnety, ale nie vždy sa mi darí každému vyhovieť a ani sa s každým osobne stretnúť, za čo sa ospravedlňujem.

Dušan Stateľov
starosta obce

MARIATAL TAXI

V utorok (7.5.2019) oficiálne začala svoju činnosť prepravná služba, ktorú sme nazvali Mariatal Taxi. Má pomôcť ľuďom, ktorí sú na túto službu sociálne odkázaní (seniori, držiteľia preukazov ZŤP). Na stretnutí s občanmi, sme záujemcov informovali o podmienkach fungovania Mariatal Taxi.

Momentálne využíva službu 14 ľudí. Každý užívateľ obdržal identifikačnú kartičku, ktorou sa preukáže vodičovi taxiku. Zároveň si každý podľa svojich potrieb kúpi kupón v hodnote napr. 0,30 eur do Stupavy, 0,30 eur späť zo Stupavy, 0,20 eur do Záhorkej Bystrice a rovnako späť, 1,60 eur do Malaciek, rovnako späť a 0,80 eur do Bratislavy rovnako späť.

Keďže obec službu dotuje vo výške 80% nákladov mesačná hodnota kupónov na osobu je obmedzená na 5 eur. Pri ZŤP má nárok na dopravu aj doprevádzajúca osoba. Taxík príde k domu a zavezie ľudí na cieľovú adresu. V počiatočnej testovacej fáze pôjde najmä o individuálnu dopravu. Na dopravu je používané jedno osobné auto pre štyroch ľudí a jedno pre deväť ľudí.

Časom sa budeme snažiť zaviesť systém, kde budeme vozíť viac ľudí naraz najmä do Malaciek a Bratislavy, aby sme docielili vyššiu efektívnosť služby. Očakávame, že taxík v Malackách alebo Bratislave počká napr. dve hodiny a ľudí opäť odvezie

Mariatal Taxi
pre
seniorov a ZŤP

pre info volajte
0911 905 760

späť. Či sa tento model ujme a bude realizovateľný uvidíme v najbližších mesiacoch.

Služba je len na svojom začiatku. Ľudia môžu aj dodatočne poslať dotazník, ktorý je zverejnený na webe obce, prípadne ho poskytneme na Obecnom úrade. Dôležité je, aby uchádzač o túto službu splnil základné podmienky ako sú trvalý pobyt v Marianke, sociálna odkázanosť na prepravu, dôchodcovia s nižším stupňom mobility, alebo či je uchádzač držiteľom preukazu ZŤP s preukázaným problémom dostať sa k lekárovi, či na úrad.

Dušan Stateľov, starosta obce

DOPRAVA, DOPRAVA, DOPRAVA

Stavebný rozvoj Marianky je obrovský. S pribúdajúcimi domami a ich obyvateľmi však pribúdajú na uliciach a cestách Marianky aj autá. Tam, kde voľakedy neprešlo auto aj celú hodinu, dnes naraz prejdú aj dve-tri, aj viac. Na vstupe do Marianky niekedy ide aj desať áut za sebou. Nie je to len vývojom a dobou, že dnes sú v rodine minimálne dve autá, ale hlavne stavebným rozvojom Marianky.

Vodiči sme a sú rôzni. Niektorí sme opatrní, ohľaduplní, iní nedočkaví, až pretekárski. Vstup a výstup z Marianky by o tom všetkom vedel rozprávať. Upozorňujúci radar tam nie je umiestnený náhodou, ale vodiči si už zvykli a niektorí ho už ani nevnímajú. Musíme si uvedomiť, že tu v Marianke byvame a s nami tu bývajú aj naše deti, ktoré sa hrajú na plochách popri ceste, chodia na prechádzky po chodníkoch podlž ciest. Nikto nevie, čo sa môže stať a čo nepredvídateľné nastane. Preto jazdime ohľaduplne a rešpektujeme, že sme tu jedna komunita a už asi nie malá dedinka, kde nové domy stoja aj popri hlavnej ceste. Tie sekundy, ktoré získame rýchlejšou jazdou po Karpatskej ulici, nám určite nepomôžu. A neplatí to len pre Karpatskú ulicu, ale aj pre Školskú, Štúrovu, Potočnú či ďalšie. Pre Južnú cestu samozrejme.

S ohľadom na to množstvo áut v dedine sa chceme ešte dotknúť parkovania na uliciach. Veľa ulíc v novej časti Marianky je značených ako „Obytná zóna“. V nej platia nasledovné pravidlá (§59 zákona č.315/1996 o cestnej premávke)

V obytnej zóne, pešej zóne a školskej zóne chodci smú používať cestu v celej jej šírke, pričom sa na nich nevzťahuje § 52 (Osobitné ustanovenia o chodcoch).

Hry detí na ceste sú dovolené len v obytnej zóne.

V obytnej zóne, pešej zóne a školskej zóne sú chodci povinní umožniť vozidlám jazdu. To platí aj pre deti, ktoré sa hrajú v obytnej zóne.

V obytnej zóne, pešej zóne a školskej zóne vodič smie jazdiť rýchlosťou **najviac 20 km/h**. Pritom je povinný dbať na zvýšenú ohľaduplnosť voči chodcom, ktorých nesmie ohroziť. Ak je to nevyhnutné, vodič je povinný zastaviť vozidlo. **V obytnej zóne a pešej zóne je státie motorových vozidiel zakázané, ak dopravnou značkou nie je určené inak.** V školskej zóne možno stáť, ak tým nie je obmedzený pohyb chodcov.

V zákone 315/1996 Z. z., § 59 ods. 3) sa okrem iného uvádza nasledovné: „V obytnej zóne a pešej zóne je státie vozidiel zakázané, ak dopravnou značkou nie je určené inak.“

Na Štúrovej ulici bola zrušená dopravná značka obytnej zóny od mosta pri obecnom úrade po križovatku s Budovateľskou ulicou. Po ulici sa jazdilo jednoduchšie, nakoľko vodiči nemuseli obchádzať po jej krajoch zaparkované autá. Chcel by som pripomenúť vodičom ďalšie pravidlo. A síce §23 zákona 315/1996, kde sa píše o zastavení a státi. Vodič smie zastaviť tak, aby zostal jeden jazdný pruh široký najmenej 3 metre pre každý smer

jazdy. To znamená, že pri zastavení musí zostať voľný aspoň jeden jazdný pruh široký najmenej 3 metre pre oba smery jazdy (§23, ods.1 zákona). Chceme požiadať vodičov v Marianke, aby rešpektovali tieto pravidlá a nevytvárali na uliciach prekážky, ktoré obmedzujú plynulú jazdu (nie rýchlu). V mnohých prípadoch vodič musí spomaliť na minimum ba skoro až zastaviť. A obchádzať stojace vozidlo s minimálnou medzerou pri spätných zrkadlách.

Ešte na zopakovanie. §25

(1) Vodič nesmie zastaviť a stáť

a) v neprehľadnej zákrute a v jej tesnej blízkosti,

b) pred neprehľadným vrcholom stúpania cesty, na ňom a za ním,

c) na priechode pre chodcov alebo na priechode pre cyklistov a vo vzdialenosti kratšej ako 5 m pred nimi,

d) na križovatke a vo vzdialenosti kratšej ako 5 m pred hranicou križovatky a 5 m za ňou; tento zákaz neplatí v obci na križovatke tvaru „T“ na náprotivnej strane vyúsťujúcej cesty,

e) na pripájacom alebo na odbočovacom pruhu,

u) na iných miestach, kde zastavenie alebo státie môže ohroziť bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky alebo obmedziť jazdu vozidiel; osobitne na miestach výjazdov alebo výjazdov z pozemkov, výjazdov a výjazdov z objektov určených na zásobovanie alebo parkovacích miest.

Písmeno d) a u) platí pre zátačku na Štúrovej ulici, pri výjazde z Poľnej ulice. Parkujúce autá tam obmedzujú nielen výhľad, ale aj plynulý prejazd touto zátačkou. Neprehľadnosť umocňujú aj zelené tuje v záhrade v tejto zátačke.

Obyvatelia by mali v prvom rade riešiť parkovanie na vlastných pozemkoch, prípadne na príľahlých parkoviskách. Až keď by sa vyčerpali tieto možnosti, mali by parkovať na verejných komunikáciách, samozrejme za dodržania už skôr spomenutých paragrafov.

So starostom, dopravným projektantom a dopravným inžinierom z polície riešime možnosti upokojenia dopravy v problémových častiach ulíc, kde vodiči rýchlo jazdia alebo kde potrebujeme, aby vodiči jazdili ohľaduplne voči obyvateľom a zároveň dodržiavali max. povolenú rýchlosť podľa dopravného značenia.

Na záver. Budme k sebe ohľaduplní a jazdime tak, akoby po chodníku išli, po ceste sa bicyklovali, alebo sa nebudaj v obytnej zóne, hrali naše deti. Nechceme ich predsa ani ohroziť, ani obmedziť.

Peter Jelačíč

(1. časť)

Veľa informácií a pár zlých správ

Poplatky za odpady narastli a budú ďalej rásť.

Obec v súčasnosti doplaca ročne za odvoz odpadov 40 tis. Eur.

Dobré správy

- Separovanie odpadu je zákonná povinnosť (nie je dobrovoľná činnosť - už niekoľko rokov). Musíme znížiť množstvo odpadov a nakladanie s nimi efektívne riadiť.
- Pre niekoho je dostatočná motivácia „zachrániť náš život na Zemi“ (EKológia a životné prostredie). Na väčšinu platia EKonomické dôvody (rastúca cena a štátny poplatok) - toto je tlak, ktorý nám pomôže.
- Nespoliehajte sa na to, že riadny separovaný zber financujú výrobcovia. Platiť za to budú vždy len ľudia. Okrem rastúcich cien príde aj na pokuty.

Poplatok za odpady (daň)

- Pre občanov v Marianke je od cca 60€ ročne za 1 domácnosť (podľa počtu vývozov a veľkosti nádoby na smeti). Tento cenník bol kalkulovaný a schválený v roku 2015, v čase keď:
- cena likvidácie (skládkovania) zmesového odpadu bola 30€ za 1 tonu. Dnes obec platí firmám (Tekos, FCC) už 43€/tona. Len za skládku (a cena stúpa),
- „plus“ štátny poplatok bol vtedy 5€ za 1 tonu. Teraz je rok 2019 a už obec platí 10€/tona, budúci rok to bude 22€/tona a jeho výška rastie (pozrite si v tabuľke).
- A k tomu zväčšenie odpadov stojí dnes obec takmer 50 eur za domácnosť ročne.

Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu	Sadzba za príslušný rok v €, t-1				
	2019	2020	2021	2022	2023-2030
1 <10%	17	26	33	40	46
2 10-20%	12	24	30	36	41
3 20-30%	10	22	27	32	36
4 30-40%	8	13	22	27	31
5 40-50%	7	12	18	22	26
6 50-60%	6	11	15	19	21
7 >60%	5	8	11	14	16

O ODPADOCH

Uvedieme výsledok len za rok 2018

- Vyprodukovali sme 870 ton komunálneho odpadu (440 kg na osobu).
- + 80 000€ obec vybrala od občanov (1000 domácností * priemerne 80€)
- - 120 000€ obec zaplatila za odpady (zvoz, likvidácia, zber, akcie, administratíva a iné)
- Výsledok: - 40 000€. T. j. obec dopláca ľuďom (peniaze berie z iných zdrojov - z podielovej dane za občanov s trvalým pobytom v Marianke).

Zlé správy

- Málo sme znížili množstvo odpadu (prekračujeme slovenský priemer 360 kg/osoba).
- V separovaní sme sa zlepšili len minimálne (= minimálne zníženie rastúcich poplatkov).
- Obec Marianka nezvýšila daň za odpady, hoci ceny stúpili dvojnásobne.
- A ceny budú stúpať naďalej.

Čo budeme robiť?

- Znižovať množstvo odpadov. **Minimalizovať** objem zmesového komunálneho odpadu (ZKO).
- **Vytriediť** čo najviac separovaných zložiek (papier, plasty, sklo) a **precízne**. Odovzdať ich a to v **Marianke** (vo vreciach, na nových zberných miestach).
- Vytriediť bioodpad z **kuchyne** - naučíme sa **kompostovať**.
- Poplatok za odpady musíme zvýšiť (ak sa podaria predošlé kroky, nemusí to byť mnohonásobne).
- Merať (vážiť, počítať) a hodnotiť, ako sa nám darí (pla-

tiť, odmeňovať, pokutovať).
● **Vzdelávať sa a informovať** (viac, všetci, navzájom).

Čím viac vytriedeného odpadu odovzdáme za našu obec, tým nižšie poplatky nám naúčtujú. Čítajte ďalej, aj keď po zlých správach už nevládnete:

(2. časť) Informácie

Množstvo odpadov

V Marianke sme vyprodukovali 870 ton komunálneho odpadu za minulý rok. Z toho je 210 ton separovaného. Celkovo je toho odpadu veľa: 440 kg na osobu ročne (slovenský priemer je 359 kg/osoba).

Separčný pomer

Je to úroveň vytriedenia komunálneho odpadu v %. Naš aktuálny obecny separačný pomer je **24%** (210 ton/870ton). Toto je dobrá správa - vzhľadom na to, že v Marianke bola pred 9 rokmi úroveň 0% a v roku 2017 bola 18%. (Veľa miest a obcí už separujú aj viac ako 50%!). Pozrite si v tabuľke vývoj sadzieb poplatkov. To nie je predpoveď, ale nariadenie. Čím viac separovateľných zložiek (sklo, papier, plasty, tetrapaky, kovy a bioodpad) odovzdáme za našu obec, tým nižšie ceny a poplatky nám naúčtujú firmy na odpady a štát za zmesový odpad. Vytriedený odpad sa stáva materiál = druhotná surovina = peniaze, ktoré znižujú našu platbu.

Opäť zlá správa: Vozit vyseparovaný odpad mimo Marianku znamená, že si zhoršujeme separačný pomer a zvyšujeme si tým poplatok!

- Povedzte to doma a zakážte vozit vytriedený odpad iným obciam a mestám.
- Vydržte prosím do najbližšieho zvozu vriec. A nezaбудnite ich vyložiť.
- Vo výkupoch (napr. zberniach železa) nadiktujte svoju adresu v Marianke

a pýtajte si doklad.

- Na zbernom mieste (Jazdecký areál) pribudli kontajnery na plasty a papier.

Do kompostu

Množstvo zmesového odpadu znížite (aj o 30-45%), keď „do smeti“ nedáte kuchynský bioodpad. Dáte ho do záhradného kompostéra. Stručne: všetko rastlinné a surové. Naučíme sa to robiť. Nemáte na vlastný kompost miesto? Domáci kompostér sa dá zdieľať - môže byť komunitný. Obec pripravuje podporu (dotácie) a školenie pre záhradné kompostéry. Sledujte informácie o klasických, elektrických a vermi-kompostéroch. Ďakujeme všetkým, čo už sami kompostujú.

NIE do lesa!

Najhoršie je: vyviezť odpad mimo riadny zber (oblúbené miesto - les) znamená, že si nielen zohrydíme prírodu, ale napr. aj otrávime vodu. A ona nám pritečie do studní a záhrad. Upratovanie lesov, lúk, obce - likvidácia odpadu nás stála 800 € (a to dobrovoľníci prácu neúčtujú). Inštalujeme kamery a fotopasce. Ich cena sa nám vráti v krátkej dobe na zinkasovaných pokutách. Identifikovaný pôvodca zodpovedá (platí likvidáciu) podľa zákona.

Dôležitá úloha pre vás:

Prosím, rozprávajte sa **osobne** o separovaní odpadu s ľuďmi vo vašom okolí v Marianke (susedia, priatelia, príbuzní). Zdieľajte, ale to nestačí. Nie každý sleduje web alebo Facebook.

(3. časť) Populárne a dôležité

Domáce kompostovanie slúži na výrazné zníženie množstva zmesového komunálneho odpadu.

Už ste sa dozvedeli (v 1. časti), ako na tom sme. A kto čítal pozorne 2. časť, vie čo musí začať a čo prestať robiť hneď.

Teraz sa dozvieme stručne o populárnych a dôležitých druhoch odpadu.

Objemný odpad

Napríklad populárna akcia „Jarné upratovanie domácností“ - za 14 kontajnerov na zber objemného odpadu (100 metrov kubických) obec zaplatila 2200€. Mohli by sme ju premenovať napríklad takto: „Akcia! Prvých 100 kubíkov odpadu na účet obce“, ale obec má od roku 2018 s odpadmi deficit: (minus) 40 000€. Nie je teraz rozpočet na jej zopakovanie.

Bioodpad zo záhrady

POZOR: Bioodpad zo záhrady je trochu iný druh ako **kuchynský bioodpad**. Bioodpad zo záhrady (je ho veľa) môžeme dávať:

- aj do domáceho kompostéra,
 - aj na zberné miesto. Kuchynský bioodpad môžeme dávať
 - iba do domáceho kompostéra (alebo komunitného).
 - Kuchynský **nemôžeme** dávať na zberné miesto (kompostáren má iný proces spracovania).
- O rozbehnutí obecného zberného miesta na bioodpad zo záhrad a obecnej kompostárne bola sezóna-jar (a 1. séria článkov na webe). Domáce kompostovanie slúži na výrazné zníženie zmesového komunálneho odpadu. Kto to ešte nerobí, naučí sa to. Toto štartujeme v ďalšej sezóne.

Iný odpad

- Elektroodpad odoberie každý elektroobchod, zberný dvor (Eko-centrum v Záhorскеj Bystrici),
- podnikatelia síce robia po našej obci aj zvoz s výkupom, ALE nedávajú vážne lístky.
- Stavebný odpad a iný (napr. nebezpečný) môžu obyvatelia odviezť zlikvidovať do FCC Zohor.
- Obec Marianka nemá pozemok pre zberný dvor (napriek tomu pridáme druhy odpadov).

Zberné miesto č.1 nie je riadny ZBERNÝ DVOR

- Zberné miesto č. 1 (pri Jaz-

deckom areáli) sa podarilo rozbehnúť, má síce plot, kameru, správcu a otváracie hodiny (streda-popoludní a sobota-dopoludnia), ale

- ZBERNÝ DVOR by mal mať aj váhu, evidenčný systém (pokladňu), uzavreté kontajnery na nebezpečný odpad a podobne.
- Keď ZBERNÝ DVOR budeme mať, tak likvidácia odpadu bude komfortnejšia, ale nebude lacnejšia.

Sledujte prosím webovú stránku obce a informácie vo vašich schránkach. V Marianke už tento rok postupne:

- Zavedieme systém evidencie odpadu. A podľa neho určíme výšku poplatkov.
- Rozšírime zberné miesto pre vývoz separovaného: PLASTY, PAPIER. Nainštalujeme kamerový dohľad a otvoríme ho **NONSTOP**.
- Spustíme častejší zvoz separovaného odpadu.

(4. časť) Modernizácia odpadového hospodárstva

Menej odpadu, kvalitné hnojivo ale aj spravodlivý systém – to priniesie modernizácia odpadového hospodárstva v našej obci

Chceme, aby bola naša obec čistejšia a krajšia. Preto sme sa rozhodli prijať opatrenia na zvýšenie kvality životného prostredia a zlepšenie odpadového hospodárstva. V obci plánujeme zaviesť systém evidovania zmesového komunálneho odpadu a triedeného odpadu a umožniť každej domácnosti kompostovať biologicky rozložiteľný odpad.

Prečo je táto téma dôležitá?

Vzhľadom na zmeny v legislatíve a rast poplatkov za skládkovanie, ale aj zber a manipuláciu so zmesovým komunálnym odpadom (ďalej len ZKO), je aj naša obec nútená hľadať spôsoby, ako vynakladať peniaze efektívne. Naším cieľom je nepla-

tiť za skládkovanie takého odpadu, ktorý by na skládke nemal končiť a ušetrili ich na iné, dôležité projekty v obci.

Z toho dôvodu sme sa rozhodli predchádzať skládkovaniu biologicky rozložiteľného odpadu zavedením kompostovania. Tento odpad často tvorí až 45% obsahu nádob, ktoré sú vyvázané na smetiská, preto môže výrazne ovplyvniť sumu, ktorú „nevychodíme na skládku,“ ale zostane v našej kase.

Ďalšou dôležitou oblasťou je zlepšenie triedenia odpadu. Ak budeme vedieť, ako domácnosti triedia, budeme môcť občanov so zodpovedným prístupom odmeniť. Tých ktorí majú v triedení nedostatky budeme môcť informovať ako to zlepšiť a spoločne znížime ďalšie množstvo odpadov, ktoré neskončí skončiť na skládke.

Zavedenie kompostovania v záhradných kompostéroch

Na základe fyzických analýz odpadov zo slovenských samospráv je preukázané, že biologicky rozložiteľný odpad tvorí 40-45 % podiel na obsahu nádob so ZKO z domácností. Tento odpad sa v kombinácii s iným zložkami na skládke rozkladá oveľa dlhšie. Okrem toho pri takomto rozklade vznikajú rôzne negatívne látky a prejavy (priesaky, škodlivé výluhy, nebezpečné plyny...). Bioodpad je možné využiť lepšie. Jeho spracovanie v záhradných kompostéroch má niekoľko výhod:

- zníži sa množstvo skládkovaného odpadu – samospráva zaň nemusí platiť – tým pádom môžu šetriť aj občania,
- je zdrojom živín – z odpadu sa v kompostéri stane kvalitné hnojivo pre záhradu,

kvalitný kompost zlepšuje kvalitu pôdy, jej úrodnosť – predchádza erózii pôdy, jej vymývaniu, premokreniu, zlepšuje jej štruktúru a podmienky pre vznik pôdných mikroorganizmov, prírodné hnojivo zvyšuje kvalitu pestovaných rastlín (ovocie, zelenina, trávniky, a.i.),

- kompostovaním sa množstvo odpadu zredukuje – nádoby na ZKO už nebudú preplnené a zapáchajúce. Množstvo bioodpadu sa rozkladom redukuje – z plného kompostéra počas sezóny pravidelným premiešavaním a rozkladom materiálu vznikne kompost v množstve približne 1/3 pôvodného objemu,
 - ak nie sú nádoby preplnené, môže sa znížiť frekvencia vývozu odpadu, obec šetrí ďalšie peniaze,
 - občania šetria peniaze za chemické hnojivá, hnojivo si vytvoria zadarmo z odpadu,
- kvalitný kompostér je elegantný doplnok záhrady – je navrhnutý tak, aby bol proces kompostovania nenáročný a vo vnútri boli zabezpečené vhodné podmienky pre vytvorenie kvalitného hnojiva.

Ako to bude prebiehať?

Každá domácnosť si zaobstará, prípadne dostane kompostér, v ktorom bude môcť spracovať bioodpad zo záhrady resp. zvyšky z ovocia a zeleniny. O zavedení vás budeme postupne informovať. Pripravíme informačné prednášky, kde sa dozviete o tom, ako kompost vyrobiť, ako sa oň starať a využívať ho, ale aj mnohé rady a tipy z praxe od skúsených odborníkov. Ku kompostéru dostanete aj informačnú brožúru, aby ste mali informácie neustále k dispozícii. Kompostovanie je tradičný

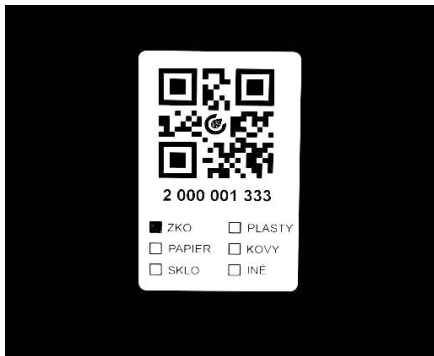
spôsob ako zužitkovať bioodpad a vrátiť živiny späť do pôdy. Preto je prirodzené vrátiť sa k týmto hodnotám, využívať to, čo nám príroda poskytuje a spojiť to modernými metódami spracovania v kvalitných kompostéroch, kde môže byť kompost hotový aj viac krát za rok.

Evidencia a zlepšenie triedenia odpadu

Okrem bioodpadu na skládke končí množstvo odpadu, ktorý by bolo možné vytriediť. Je potrebné aby sme k tomuto odpadu pristupovali zodpovedne z pohľadu samosprávy, každej domácnosti a občana. Od našej úrovne triedenia závisia aj poplatky, ktoré za skládkovanie zaplatíme. Poplatky pre samosprávu sa budú z roka na rok zvyšovať. Ak nechceme zvyšovať poplatky pre občanov, tieto peniaze nám budú v rozpočte chýbať a nezostanú na financovanie iných projektov. Systém, ktorý funguje momentálne je navyše nespravodlivý, pretože je už určite mnoho domácností, ktoré odpad triedia veľmi dobre alebo sa ho dokonca snažia minimalizovať a predchádzajú jeho vzniku a platia za odpad rovnako ako tie, ktoré sa takto nesprávajú. Preto sme sa rozhodli zaviesť v obci elektronický systém evidovania odpadu z domácností a subjektov.

Umožní nám zistiť, kde a koľko ZKO a triedeného odpadu vzniká a ako domácnosti triedia odpad. Na základe týchto poznatkov budeme môcť zlepšiť spoluprácu s občanmi, zlepšiť informovanosť a realizovať kroky, aby sa v našej obci triedilo viac a zvýšila sa aj naša miera triedenia (ktorá ovplyvňuje výšku poplatku za skládkovanie).

Zavedenie systému nám pomôže zlepšiť nastavenie odpadového hospodárstva. V prvom období budeme sledovať vývoj a hodnotiť zozbierané údaje. Na základe nich v ďalšom období pripravíme opatrenia, ktoré

vytvoria vhodný motivačný systém pre domácnosti. Zodpovedný prístup k odpadu, triedenie odpadu, kompostovanie alebo vykládanie len plnej nádoby so ZKO, nielen optimalizuje vynaložené prostriedky na odpadové hospodárstvo, ale umožní odmeniť občanov a nastaviť spravodlivý a motivačný systém.

Ako to bude fungovať?

Elektronický evidenčný systém začína byť samozrejmosťou v mnohých slovenských samosprávach. Každá zberná nádoba na ZKO a vrecia na triedený odpad

budú označené nálepkou s originálnym QR kódom, ktorý bude priradený každej domácnosti. Pri zbere odpadu sa čítačkou zaeviduje príslušný kód do systému, ktorý bude spravovať obec. V systéme sa budú zozbierané dáta pravidelne analyzovať a vyhodnocovať. Na ich základe vytvoríme spravodlivý systém odpadového hospodárstva pre občanov. Pre úspech systému je veľmi dôležitá pomoc a zapojenie vás, občanov. O postupných krokoch budete informovaní. Doručíme vám informačné letáky, v ktorých nájdete informácie o tom, ako bude zavedenie a realizácia pre-

biehať. Všetky ďalšie otázky vám radi zodpovieme na obecnom úrade.

Nastáva čas, kedy sa odpad stáva dôležitou surovinou, ktorá má významný vplyv na pre rozpočet samospráv. Každý z nás môže svojím pričinením prispieť k tomu, že budeme peniaze vynakladať lepšie, zlepšíme kvalitu životného prostredia nielen pre nás, ale aj pre naše deti a deti našich detí. Veríme, že spoločnými silami to zvládneme.

*Eugen Jeckel
poslanec OZ v Marianke*

Čítali ste na vreciach od ENVI-PAK

MODRÉ - PAPIER

Patria sem: Noviny, časopisy, knacelársky papier, reklamné letáky, stlačené krabice, kartóny, papierové obaly, papierové tašky. V malom množstve aj papier s kancelárskymi sponkami alebo skartovaný papier.

Nepatria sem: Väzbové obaly kníh, mokré, masťný alebo znečistený papier, asfaltový a dechtový papier, použité plienky a hygienické potreby, alobal, celofán a pod.

ŽLTÉ - PLASTY

Patria sem: Neznečistené stlačené alebo zošliapnuté PET fľaše z nápojov, plastové a mikroténové vrecká, baliace fólie, polystyrén, tégliky z jogurtov, obaly z CD, obaly z pracích a čistiacich prostriedkov a kozmetiky.

Napatria sem: Masťné obaly so zvyškom potravín, podlahové krytiny, novodurové rúrky, obaly z nebezpečných látok, ako napr. motorových olejov, farieb a pod.

ALE vedeli ste, že ENVI-PAK u nás umožňuje*
triediť do 1 ŽLTÉHO vrecia - 3 druhy odpadov?

● PLASTY

● **NÁPOJOVÉ KARTÓNY** (obaly od mliečnych výrobkov, džúsov)

● **KOVY** (plechovky a konzervy bez zvyškov jedla, uzávery z jogurtov a kompótov, alobaly)

*)Zatiaľ to umožňuje zákon o odpadoch dávať do 1 (žltého) vrecia 3 druhy (PLASTY+VKM obaly+KOVY).

Povinné to bude po zmene zákona alebo po zmene spracovateľa odpadu.

Vyskúšajte to postupne (najprv dobrovoľne) separovať tieto 3 druhy zvlášť do vriec

OTVÁRACIE HODINY ZBERNÉHO MIESTA V JAZDECKOM AREÁLI

Streda
15:00 - 20:00
Sobota
9:00 - 13:00

Na zberné miesto vozte len bioodpad zo záhrady.

Konáriky nastrihané na maximálne 1 meter.

Nerozrezané konáre sa nezbierajú.

Neukladajte žiaden odpad pred bránu.

Neukladajte žiaden odpad mimo kontajnera.

BEH NA DLHÚ TRAŤ?

Pred niekoľkými rokmi som začal behať a hneď ma to lákalo skôr do lesa ako na asfalt. Marianka je z tohto pohľadu ideálnym miestom, kde som z domu po pár minútach obklopený lesom.

Mojím obľúbeným vstupom do lesa je Lesná ulica. Moje telo si po prvom kilometri hľadá rytmus a ja sa teším, kedy miniem posledný dom a prejdem pomyselnou bránou, za ktorou som už len ja a les. A ešte niečo.

prerastie mladý lesný porast a tak trochu ju zamaskuje. Tiež rozmýšľam, kto tam ten odpad nosí a kedy k nemu pribudne ďalší.

A potom na to všetko zabudnem.

Niekoľko krokov, nádych – niekoľko krokov, výdych – užívam si beh a les a dúfam, že tu bude ešte dlho aj napriek neustálemu rúbaniu.

Pri návrate z lesa rozmýšľam, čo by sme mohli urobiť, aby bola Marianka ešte lepším miestom pre život. Snáď stačí uvedomiť si, že náš domov nekončí na hranici nášho pozemku. Že aj tá časť Marianky za plotom je akosi naša. Nech je to vrak auta, konáre ovocných a okrasných stromov, stará kancelárska stolička, psí výkal,

Vrak auta

Je tam aj vrak auta. A skládka odpadu. To auto je taký smutný pevný bod, ktorý si neviem nevšímnuť. Pomaly hrdzavie a ja rozmýšľam, kto ho tam odstavil, do kedy tam bude a či k nemu pribudne ďalšie.

↑ Skládka odpadu pri vstupe do lesa

Skládka odpadu je oveľa dynamickejšia, hlavne tá „bio“ časť. Na jar začne narastať. Niekedy vznikne o pár metrov vyššie po lesnej ceste, ale tam je svah smerom k potoku strmý a nahromadená kopa sa časom zosunie dole kopcom. Neskôr ju

dym z pálenia záhradného odpadu, alebo nadmerný hluk motorovej kosačky, cirkulárky, či megafón toho auta, čo vykupuje všetko možné (Vážení, občania :-). Pre začiatok by sme o tom všetkom možno mohli začať spolu hovoriť. A potom už stačí len sa rozbehnúť ...

Štefan Chamraz

↑ Skládka odpadu vyššie po lesnej ceste

Bezodpadová záhrada

Treba na to tri veci: kompostér, drvič konárov a mulčovací kosačku. Vlastne pre niekoho možno aj štyri: zbaviť sa presvedčenia, že záhrada je len ďalšia plocha nášho bytu, kde nesmie byť ani smietka a všetko sa musí blyšťať. O záhradu sa starám ešte len 14 rokov a je mi jasné, že toto budú čítať aj ľudia, ktorí to robia aj niekoľkokrát dlhšie. Aj preto a nielen preto nechcem nikoho poučovať ani nikomu vnucovať svoj prístup; chcem sa len podeliť o skúsenosti.

Začínal som ako asi väčšina nových majiteľov vidieckej nehnuteľnosti – bývalých obyvateľov panelákového bytu. Záhrada navrhnutá záhradným architektom a realizovaná firmou na kľúč, dokonalý kobercový trávnik s automatickou závlahou. Kosenie do koša a striekanie „votrelcov“ v trávniku selektívnymi herbicídmi. Tak mi to poradili ľudia, čo nám tú záhradu urobili. Akosi mi to však bolo proti srsti a postupne som začal tento prístup meniť, skúšať veci, až som sa nakoniec dopracoval k systému, ktorý mi dokonale funguje a s ktorým som spokojný. Našu záhradu nepustí ani stebelko a dosť často beriem bioodpad aj od okoloidúcich susedov, ktorí ho vyvážajú.

Trávnik

Keď kosíme trávnik a pokosenú trávu vyvážame „preč“ alebo v lepšom prípade dávame do kompostéra, odstraňujeme spolu s ňou aj všetky živiny, ktoré tráva načerpala z pôdy. Je len otázka času, kedy sa pôda vyčerpá a čokoľvek v nej rástlo, bude len živoriť. Sú dve možnosti: pravidelne živiny dopĺňať – v horšom prípade vo forme chemikálií, alebo v tom lepšom vo forme kompostu alebo granulovaného guáňa alebo iného prírodného hnojiva. Druhá možnosť je tie živiny neodčerpávať. Zbavíme sa tým nutnosti zaobštarávať a aplikovať hnojivo a zbavíme sa problému, kam s pokosenou trávou. Lebo hoci kompostovanie môže na prvý pohľad vyzeráť ako celkom praktická a ekologická možnosť, nie je to také jednoduché. Ak nasypeme do kompostéra čerstvo pokosenú trávu len tak, vlastnou váhou sa stlačí, sparí, obmedzí sa prístup vzduchu a rozbehne sa rovnaký proces ako pri kvasení kapusty alebo silážovaní – takzvané mliečne kvasenie. Baktérie sa vrhnú na sacharidy nachádzajúce sa v tráve a produkujú pritom kyselinu mliečnu, octovú a etanol. Nakoniec koncentrácia týchto látok stúpne natoľko, že sa celý proces spomalí až zastaví a tráva sa vlastne zakonzervuje. To však

nie je našim cieľom v kompostéri, my samozrejme chceme, aby sa tráva čo najskôr rozložila. Preto musíme buď trávu najprv rozprestrieť napríklad na dlažbu, aby preschla, a len potom ju dať do kompostéra – vrstva ostane vzdušná a mliečne kvasenie sa nerozbehne. Alebo musíme trávu prekladať štiepkou, pilinami alebo iným vzdušným a pijačným materiálom. Je to dosť komplikované, a pritom druhá možnosť je úplne bezpracná, jednoduchá a praktická: mulčovací kosačka. Ak to náhodou neviete, je to kosačka, ktorá nekosi do koša, ale seká trávu nadrobno a tie malé kúsky potom zapadnú medzi stebľa trávy, kde sa postupne rozložia a vrátia do pôdy živiny. Navyše pritom spomaľujú jej vysychanie. No nie je to elegantné riešenie? Keď som tú kosačku kupoval, povedali mi, že v mulčovacom režime môžete kosiť tak každý tretí raz. Neviem, kde na to prišli. Spočiatku som to tak dodržiaval, ale už asi desať rokov kosím výlučne v mul-

čovacom režime a trávnik je stále sýtozelený a zdravý. To, že v ňom nie je iba tráva, ale aj iné rastliny, je už iná vec, ale to v tejto súvislosti nie je dôležité. Keby som chcel, mohol by som trávnik občas postriekať selektívnym herbicídmi proti dvojklíčnolistým rastlinám a bola by len tráva, ale nechcem si otravovať životné prostredie okolo seba. A podľa mňa sú napríklad sedmokrásy v trávniku pekne ☺ Trávnik som nikdy nevertikutoval a nehrabal. Keď na jeseň padá lístie, občas ho pokosím a skončí tak, ako pokosená tráva – posekané na kúsky a zapadnuté v tráve. Pripúšťam, že ak budeme mať už naozaj veľké stromy a tým aj viac lístia, asi to už tak ľahko nepôjde, tak potom časť lístia vyhrabem a dám do kompostéra. Mimochodom, ak nemáte mulčovaciu kosačku, môžete použiť aj tú, ktorú už máte. Stačí odopnúť kôš a pokosiť o deň – dva skôr, kým tráva ešte nie je taká vysoká. Alebo zainvestujte do robotickej

kosačky – tie to robia presne takto.

Pokosenú trávu od susedov používam na mulčovanie zeleninovej záhrady. Aby neplesnivila a nekvasila, vrstva by nemala byť hrubšia ako približne 5 cm. Spomaľuje vysychanie pôdy, bráni rastu burín a postupne sa rozkladá, dodáva pôde živiny a zlepšuje jej štruktúru. Len sa vždy treba spýtať, či tá tráva nie je náhodou za posledný týždeň postriekaná.

Čo s odstrihnutými konárkami, odpílenými haluzami, prípadne vyschnutými alebo vyvalenými stromami?

To je ozaj ľahká hádanka, veď riešenie je už v prvej vete tohto textu. Drvič konárov je nenahradiateľný pomocník. Kopa konárov, ktorá vyzerá, že sa nemôže nikam zmestiť, sa po prechode cez drvič zmení na pár vedier mulčovačky alebo suroviny do kompostéra. To, čo je na drvič príliš hrubé, sa popílí a po vysušení poslúži ako palivo do kozuba. Samozrejme, dá sa to aj vyviezť do zberného dvora bioodpadu a do kozuba kúpiť nejaké dobre drahé drevo. Posúďte sami, čo je rozumnejšie. Netvrdím, že si vystačím len s drevom z našej záhrady, lebo v kozube v zime kúrime radi a skoro každý deň, ale na vlastnom dreve fungujeme každú zimu niekoľko dní. Tenšie kúsky

výborne poslúžia na podkurovanie a nemusíme štiepať triesky. A ak môžeme poradiť, lebo mám skúsenosti s obooma typmi – valcový drvič je lepší ako nožový. Je výkonnejší, tichší a spoľahlivejší. Nožový sa stále upchával, musel som ho rozoberať, brúsiť, až som sa ho nakoniec radšej zbavil a kúpil si valcový.

Tuje

Tuje (myslím tým tie najbežnejšie – tuja západná, Smaragd) si zaslúžia osobitnú zmienku. Málokto ich nemá, máme ich aj my, pekne v rade pri plote od susedov. Až keď už trochu podrástli som si uvedomil, že ma na našej záhrade vyrušuje, že tam stoja ako nastúpení vojaci. Dúfam, že som tým neprivolal tu pliahu, ktorá ich teraz všade ničí. Je to malý, veľmi pekný chrobáček *Lamprodila festiva*, teda jeho larvy. Boj s ním je ťažký, odporúčajú sa postreky štyrmi rôznymi pesticídmi, navyše s nezaručeným výsledkom. Sorry, v tomto so mnou nerátajte. Vyschnuté časti odrezávam, drvím a kompostujem a tri alebo štyri tuje som už musel kompletne vyrezať. Nahrádzam ich inými drevinami a som presvedčený, že to nakoniec bude vyzeráť lepšie. Monokultúry nikdy nerobia dobrotu. Chrobáček sa k nám vraj dostal z Talianska a prežíva vďaka otepleniu, ale možno raz príde poriadna slo-

**Med priamo od
včelárky Gustíny
0902 - 231 278**

štyri druhy medu:

- * **agátový**
- * **lipový**
- * **kvetový**
- * **lesný**

venská zima a bude po probléme. Ak nie, bude po tujach, čo sa dá robiť.

Kompostér

Geniálny vynález. Nie je to žiadna veda, hoci nejaké zásady pri tom dodržiavať treba. Už som spomínal – hrubá vrstva čerstvo pokosenej trávy nerobí dobrotu. Rovnako priveľa kuchynského odpadu môže viac alebo menej zapáchať, podľa toho, čo tam dáme. (Mimochodom – nikdy nezapácha tak silno, ako smetiak, do ktorého sa dáva aj kuchynský odpad, takže kvôli tomuto sa kompostéra určite netreba báť.) Keď to ale prekladáme materiálom z drviča konárov, kompostér – najmä hotový kompost – vyslovene vonia. Ako čerstvá vlhká zem s hubami. Robil som aj dosť extrémne experimenty – raz sa nám podarilo v Metre kúpiť pokazenú rybu, tak som ju tam šupol, že čo sa stane. Samozrejme, na druhý deň taký smrad, že až. Ale tak to sa samozrejme dalo čakať. Rybu som prisypal troškou zeme a hneď bolo po zápachu a o pár dní z nej nič neostalo. Ja viem, mäso do kompostéra nepatrí, lebo potkany a podobne, ale kompostér sa dá postaviť na hustejšie pletivo a potkan sa doň nedostane. Čo sa iných živých tvorov v kompostéri týka, tie nám len pomáhajú. Čo sa dá zjesť, zjedia a premenia to na príslušnú hmotu, ktorá je už pre rastliny pochúťkou. Je zaujímavé, že obyvateľstvo kompostéra sa niekedy mení – mali sme napríklad sezónu, keď sa v kompostéri hemžili larvy zlatoňa – tie spracúvali kompostovaný materiál veľmi efektívne a vyrá-

bali jemne granulované hnojivo. Obavy, že tieto larvy poškodia napríklad korene okolitých stromov, sú úplne neopodstatnené – živia sa len organickým materiálom v rozklade.

Na zdravé drevo jednoducho nemajú dosť dobré zuby ☺ Najbežnejšie sa v kompostéri vyskytujú dážďovky. Momentálne naše dva kompostéry obývajú najmä zvinavce. Tiež veľmi pracovití pomocníci. Ale všetci – od najmenších (baktérie) až po tie už spomínané väčšie – potrebujú vodu. Keď sa niekedy najmä v lete stane, že kompost prestane klesať, je to väčšinou preto, lebo príliš preschol. Stačí ho poliať a hneď sa zase rozbehne. Pomáha aj trošku posypať zemou (nie zabitou chemickými hnojivami a postrekmi). Tak sa tam dostane viac pôdných baktérií, ktoré sa vďaka pustia do tej hostiny. Vrátim sa ešte ku kuchynskému odpadu – všetko rozložiteľné dávame do kompostu. Tento druh odpadu predstavuje veľký podiel odpadu v smetiakoch domácností, ktoré nekompostujú. Hoci nás je 5, vďaka kompostéru a tomu, že triedime plasty, papier, sklo a kovy, najmenší možný smetiak naplníme za dva týždne tak do polovice a aj to len preto, lebo jeden z nás má dva roky a ešte nechodí na nočník ;)

P.S.

Keby ste sa chceli o niečom poradiť, podeliť sa o svoje skúsenosti alebo sa na niečo spýtať – nech sa páči, napíšte na adresu milanhud@gmail.com. Alebo môžeme podiskutovať spoločne v skupine „Marianka – susedia“ na Facebooku.

Milan Hudeček
(chemik, čo nepoužíva na záhrade žiadnu chémiu ☺)

REPREZENTAČNÝ PLES obce Marianka

Reprezentačný ples obce Marianka sa konal 2. marca 2019 v spolupráci s Kongregáciou bratov tešiteľov v historickom a pre Marianku charakteristickom priestore Exercičného domu. O zábavu sa postarala živá kapela Funkastic, reprodukovanej hudbu zabezpečil DJ Miro Kováč. Po polnoci kapelu Funkastic vystriedala cimbalová muzika, ktorej cimbalistom je náš rodák Marek Neumahr.

Vďaka partnerovi FUN TAXI bol vyriešený problém s dopravou v rámci Marianky. O večeru sa postaral šéfkuchár Gabo Brázdil, pôsobiaci v reštaurácii Mlyn 108 v Modre (www.mlyn108.sk), ktorá patrí k jednej z najlepších na Slovensku. Dodávateľom vín bol Wine Lovers Club (www.wlc.sk), tradičný dodávateľ vín na akcie aj ako Ples v Opere. O nápoje sa postaral Patrónsky pivovar a o ovocné šťavy a nealko naši susedia p. Prepík a p. Hatok.

Organizáciu plesu zabezpečila kultúrna komisia okolo p. M. Sýkoru v spolupráci s obcou, viac na priložených fotografiách od p. Sýkoru.

Marcel Porges

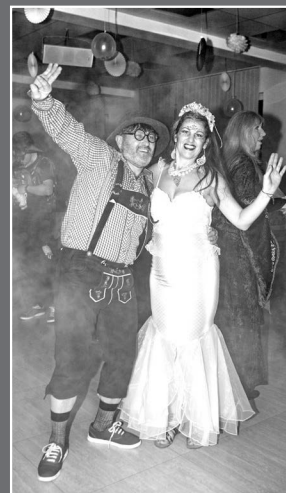

MAŠKARNÁ VESELICA 2019

O tom, že obyvatelia Marianky sa vedia baviť a sú kreatívni sa mohli presvedčiť všetci, ktorí sa prišli zabaviť v sobotu 9.2. na Maškarnú veselicu. Štvrtý ročník podujatia sa konal v spoločenskej sále obecného úradu.

Prítomní hostia sa predviedli vo veselých a originálnych kostýmoch. Hlavnú cenu získal najoriginálnejší a najlepšie sa zabávajúci pár – manželka Dzurillovi. Pán Bubnič pripravil chutnú večeru a dobrá nálada pokračovala do skorých ranných hodín. Veľká vďaka patrí organizátorom, sponzorom a DJ Mirovi Kováčovi. Cieľ bol naplnený a verím, že o rok si to zopakujeme.

Zuzana Iváková

VIANOČNÉ TRHY

Materská škola, základná škola a Marianski seniori zorganizovali 15. decembra 2018 na Námestí 4. apríla tradičné podujatie - Vianočné trhy. Pripravené bolo občerstvenie, kapustnica, koláče, punč, varené víno a najmä výrobky kolektívu z Materskej a Základnej školy, tvorené s láskou našich najmenších. Výťažok bol použitý na nákup hračiek a pomôcok pre deti. Šikovné ruky, pekné a chutné výrobky a hlavne sme si užili predvianočnú náladu pri stromčeku.

Marcel Porges

STAVANIE MÁJA

Tak, ako i po roky minulé a nezávisle na meniacom sa vedení obce sa v Marianke opäť staval máj. Výnimočné na dodržávaní tejto ľudovej slávnosti, na ktorej sa stretli starí aj noví obyvatelia Marianky je hlavne to, že máj sa u nás stále stavia tradičným, „ručným“ spôsobom. Dnes je to už výnimočné, v mnohých obciach okolo nás sa máj stavia pomocou žeriavu. U nás stále tvorí základ partia chlapcov okolo Petra Hanúska, ku ktorej sa rok čo rok pridávajú aj dobrovoľníci z radov divákov. Inak tomu nebolo aj tento rok a ľudí neodradil ani vrtoch počasia. Viac je zdokumentované na priložených záberoch. Foto p. M. Sýkora.

Marcel Porges

Deň detí

Deň detí sa konal v nedeľu, 2.6.2019 po prvý raz na novom mieste - na ploche P2 za Marianlandom pri vstupe do Marianky. Inštalované bolo množstvo atrakcií, o ktoré sa postaral tím kultúrnej komisie, poslanci a Marianland. Okrem stanovišť atrakcií a zábavy pre deti boli aj stanovišťa poučné, ktorým deti venovali veľkú pozornosť - patrilo sem hlavne triedenie odpadu, kde si deti pod odborným vedením Eugena Jeckela vyskúšali svoje znalosti zo separovania odpadu a ako vysvitlo, mohli by ísť mnohým dospelým príkladom. Viac na priložených fotografiách, foto p. M. Sýkora.

Marcel Porges

↑ Výlet Kačín

↑ Návšteva salaša

O aktivitách Občianskeho združenia a Základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska **MARIÁNSKI SENIORI**

O aktivitách Občianskeho združenia a Základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska **MARIÁNSKI SENIORI** To, že naši Mariánski seniori sú veľmi aktívni, je stále zrejmejšie a viditeľnejšie. Za posledný polrok mali tých aktivít viac než dosť.

V decembri zorganizovali už druhý ročník podujatia **MI-KULÁŠKE KOLÁČOVANIE A BUCHTOVANIE**. Spoločenská sála OÚ sa premenila na jednu veľkú cukráreň a stoly boli plné domácich koláčov, buchiet, pagáčov a iných dobrôt. Nasledovala účasť na Vianočných trhoch, kde popri iných pochúťkach varili a predávali veľmi chutný vianočný punč z bieleho i červeného vína.

V januári naši Mariánski seniori vstúpili do Jednoty dôchodcov Slovenska a vytvorili Základnú organizáciu JDS v Marianke.

Bežný klubový život Mariánskych seniorov spočíval v organizovaní rôznych prednášok, vzdelávacích programov, spoločenských a kultúrnych akcií (návštevy divadiel, výstav a pod.), turistických výletov a v poslednom období pribudli k tomu aj športové aktivity.

Z tých významnejších treba spomenúť ľudovú zábavu **MARIÁNSKA MÁJOVICA**, druhý ročník súťaže o psa sympatáka **MARIÁNSKY HAVKO**, kombinovaný autobusový výlet **Kláštor Hronský Beňadik – Arborétum Mlyňany – malebné pútnic-**

↑ Mariánska májovica

↑ Zlatý vek Peterhofu

↓ Výlet Hronský Beňadik

↑ Marianský havko

ké miesto Studnička Pozba a kúpanie v Podhájskej.

V mesiacoch máj a jún sa Marianski seniори zúčastnili Okresných športových hier, ktoré organizovala ZO JDS v Záhorskej Vsi. Odniesli si 1. miesto v behu na 60 m – ženy a 2. miesto v hode váľkom. Obidve ceny si „vyšportovala“ členka Oľga Slezáková, ktorá bude pokračovať v reprezentácii ZO JDS Marianski seniори 1. júla v Krajskom kole v Malackách. Ďalej sa Marianski seniори zúčastnili okresného kola súťaže v petangu v Jabl-

novom. Síce sa neumiestnili, nakoľko sú zatiaľ v tomto sympatickom športe zatiaľ netrénovaní, ale je to veľká výzva do budúcnosti venovať tomu pozornosť.

Po letných prázdninách, keď sa naše, hlavne seniorky, budú venovať vnúcatám a záhradkám, chystajú v dňoch 21.-22. septembra Marianski seniори výstavu „Panna Mária v rôznych podobách“ a 19. októbra autobusový poznávací výlet do Viedne.

Gabriela Fukerová

↓ Okresné športové hry

↓ Petang

Milí priatelia Mariančania

Keď sa v roku 2009 robila veľká rekonštrukcia kostola, tak sa v jeho podlahe a v okolí vykopali zaujímavé veci. Staré náhrobné kamene, aj s hrobmi významnejších cirkevných aj necirkevných hodnostárov. Medzi týmito nálezmi vynikali najmä dva. Pätka oporného múru väčšej sakrálnej stavby a múr staršej budovy. Tieto nálezy kunsthistorici a archeológovia datovali do rozmedzia druhej polovice 13. Storočia a prvej polovice storočia 14. Samotný nález naznačoval, že pred našou bazilikou stál na jej mieste iný kostol, starší, avšak archeologické nálezy sú mlčiace pramene, a tak sme si fakt o predchádzajúcom kostole mohli iba domýšľať. Nedať mi to a pustil som sa do bádania (veľmi pomaly) a začal som v štátnom archíve v Budapešti (Magyarország Levéltár). Mal som nejaké materiály z mojej prvej návštevy v tejto dôstojnej inštitúcii (2005), ale vtedy som tam bol krátko a našiel som tam len index archívnych materiálov z 18. storočia avšak v tomto zozname boli aj signatúry listín a iných písomných materiálov týkajúcich sa Marianky. Stačil som si ho odfotiť a ísť, pretože som v Budapešti viac času tráviť nemohol. Neskôr Budapeštiansky archív svoje bohatstvo zverejnil na internete a výskum to veľmi uľahčilo. Spomedzi množstva materiálov zaujala ma jedna listina z roku 1384.

CHORUS AUGUSTINI

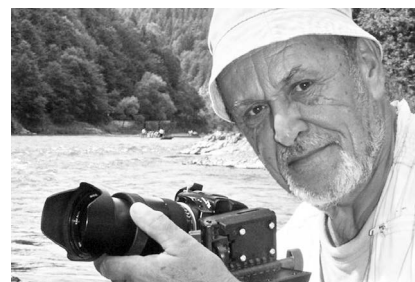
Mužský spevácky zbor Chorus Augustini sa pod vedením zbormajstra Roberta Dinuša v posledných rokoch rozrástol. Repertoár zboru pozostáva z diel významných svetových autorov, čo si vyžaduje interpretáciu týchto diel vo väčšom obsadení. V súčasnosti tvorí zbor 24 členov. Všetko sme chlapi v zrelom veku, zbor je naša „srdcovka“. Harmónia čisto mužských hlasov je ojedinelá, vzácna a v širokom okolí žiadaná. Toto všetko sa odráža aj na početných pozvaniach, či už na samostatný koncert, alebo v rámci liturgie. Uplynulý polrok sme absolvovali viacero vystúpení v bazilike v Ma-

Intitulácia patrila kráľovnej (v skutočnosti bola kráľom) Márii I. – dcére Ľudovíta Veľkého z Anjou, ktorý podľa našej miestnej tradície Marianku založil. Listina sa týkala potvrdenia majetku Pavlínskych mníchov v Marianke. Prečítal som si ju a zrazu som zistil, že v jej strede je vložená listina jej otca Ľudovíta, datovaná rokom 1377 (16. máj). Nič nové, povieť si, veď znenie tejto listiny je známe, poznáme ho z veľkého diela slávneho maďarského archívára z 19. storočia Juraja Fejéra Codex diplomaticus Hungariae Ecclesiasticus ac civilis (vyšlo v roku 1829), ale pravda je taká, že som zistil, že Fejér nevidel čo som ja videl. On svoj text listiny Ľudovíta neprepísal z originálu, odpísal ju od pavlínskeho historika Andreja Eggerera, ktorý napísal veľké dejiny svojho rádu s názvom Útržok chleba (zo zobáka) havrana ... (nesmejte sa, má to dlhší názov, ale fakt sa to tak volá) v roku 1663. Tento Eggerer originál videl, ale prepísal ho účelovo, tri vety zamlčal. Práve z tých viet vyplýva, že v Marianke, ktorej najstarší názov je Tal (bez dĺžna prosím) alebo Tol už kostol a k nemu

príslahá budova, či nejaké sídlo, už boli. Eggerer chcel vyvolať dojem, že jeho bratia Pavlíni prišli do prázdnej doliny, kde boli maximálne drevené chatrče pustovníkov. Takto sa to vpravdo až do nedávna a písomnosti ukazujú, že to tak s veľkou pravdepodobnosťou nebolo, že ten kostol tu bol. Stačilo mi prečítať pôvodné znenie listiny, skryté (odborne sa povie inzerované – vložené) do listiny kráľovnej Márie. Takže som sa dozvedel, že v Zemi zvanej Tál je kostol Panny Márie a kráľ ho z jeho majetkami a pozemkami, teda nie prázdnu dolinu, daroval Rádu sv. Pavla prvého Pustovníka. Faktické, nie legendárne dejiny našej obce sa tak začínajú minimálne o sto rokov skôr, ako sa doteraz vpravdo. Najprv som plánoval vydať o tom odborný článok, aj som ho napísal, ale napadlo ma, že keď to dám do vedeckého periodika, ľudia sa takú dôležitú skutočnosť nedozvedia a zapadne prachom, bola by to škoda, povedal som si.

Pomohla iná šťastná náhoda. V roku 2016 ma navštívil fotograf a vydavateľ

Dionýz Dugas a ponúkol mi spoluprácu na knihe. On si to predstavoval tak, že spraví fotografie a ja k nim okrem popisov napíšem nejaké duchovné výlevy. Nakoniec sme sa dohodli, že urobíme knihu o Marianke, o bazilike, ale aj trochu o obci a o všetkom čo s Mariankou súvisí. Vznikla reprezentačná knižka s množstvom fotografií, ale aj zaujímavým textom, kde sa dozvieme o výskume, čo som vyššie spomínal a v krátkosti aj o celých dejinách Marianky až do jej súčasnosti. V čase keď píšem tento článok (utorok 11. júna 2019) netrpezlivo čakám, lebo zajtra (v stredu 12. júna) má prísť prvý výťah. Je to už skoro 80 rokov, čo o Marianke nič podobné nevyšlo a ja verím, že sa Vám bude páčiť. Venoval som ju mojej mame, čo to mňa chcela vzdelanca, ale myslel som pri písaní aj na Vás všetkých, Mariančania, lebo som vám vďačný za to, ako ste ma medzi sebou prijali a ako som tu vlastne mohol vyrásť.

Marek Vadrna,
tešiteľ, kaplán Panny Márie
a aj váš kaplán.

rianke, v Dúbravke, Vysokej pri Morave, Záhorskej Vsi, Suchohrade, Kostole sv. Martina v Bratislave a Durnkrut v Rakúsku, kde nás prenášalo aj Radio Maria s dosahom v celom Rakúsku.

Súčasný zbor vznikol v roku 2010. Keďže spievame už deviaty rok, rozhodli sme sa nahráť vlastné CD. Obsahovo sú to spevy k sviatku narodenia Panny Márie. Na tento sviatok sa v Marianke koná veľká púť za účasti tisícok veriacich zo širokého okolia. CD s názvom „BEATA ES VIRGO MARIA“ (Blahoslavená si Panna Mária) by malo byť pre veriacich dostupné už na veľkej púti začiatkom septembra. Samotné nahrávanie a príprava si vyžadovali od každého člena veľkú obeť či už v podobe skúšok, alebo samotného nahráva-

nia. Absolvovali sme tri nahrávacie sekvencie s profesionálnou technikou a technikom bývalej firmy OPUS. Nahrávať sa začínalo vždy okolo deviatej večer a končievali sme až po jednej v noci. Všetci dúfame, že výsledok nášho snaženia bude adekvátny námahe, ktorú sme vynaložili a už aj kvalite nášho zboru.

Na tomto mieste by sme radi poďakovali vedeniu obce za podporu nášmu občianskemu združeniu Chorus Augustini, ktorá nám pomohla vykryť časť finančných nákladov na uvedený projekt, bratom Tešiteľom za umožnenie nahrávania v Bazilike Minor a všetkým, ktorí nám akýmkoľvek spôsobom pomáhali.

Marcel Porges

NOC MÚZEÍ A GALÉRIÍ v Bridlicovej štôlni v Marianke

V sobotu 18. 5. 2019 sa najmenšia banská expozícia muzeálneho typu v Bridlicovej štôlni v Marianke zapojila do celoslovenskej Noci múzeí a galérií. V rámci Bratislavy a Bratislavského samosprávneho kraja bola jednou zo štyridsiatic expozícií, ktoré pre návštevníkov otvorili svoje priestory v netradičnom večernom čase a ponúkli okrem stabilných expozícií aj bohatý sprievodný program.

↑ Návštevníci Bridlicovej štôlnie pri otvorení podujatia.

Noc v Bridlicovej štôlni v Marianke lektorsky pripravil Spolok Permon Marianka (Jozef Král), Spolok pre montánny výskum (Radovan Bednár, Silvia Bednárová, Michal Chmulík, Peter Ondrus) a Ústav vied o Zemi SAV (Ján Madarás).

↑ Král s deťmi pri informačnej tabuli Bridlicovej štôlnie.

Otvorenie podujatia o 19.00 hod. bolo spojené s uvedením do života novej knihy fotografa a montanistu Alberta Russa - umeleckej ob-

razovej publikácie „Metamorfóza ľadu“. Aký iný materiál, ak nie ľad, by bol vhodnejší na „krst“ tejto výnimočnej publikácie?

↑ Russ so svojou knihou o ľade.

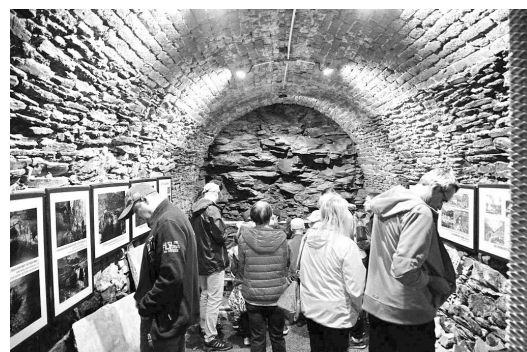
Pred Bridlicovou štôľňou bola pripravená ukážka štiepania a práce s bridlicou, komentované ukážky rôznych typov historických banských lúč. Návštevníci si mohli zakúpiť okrem rôznych výrobkov a suvenírov z čiernej bridlice aj turistické vizitky, drevené turistické známky s motívom Bridlicovej štôlnie, mali možnosť získať aj odlačok príležitostnej pečiatky Bridlicovej štôlnie.

↑ M. Chmulík komentuje používanie starých banských lúč.

Samotná štôľňa, pravdepodobne z konca 17. storočia, ktorá pozostáva z hlavnej, vyše 20 m dlhej chodby a troch ťažobných komôr na celkovej ploche 113m² verejnosti prístupná nie je. Je trvalo zatopená (celkový objem vody je okolo 125m³, maximálna hĺbka okolo 2,5 m, konštantná teplota 9,5°C). Podzemná voda, ktorá presakuje z vrstiev bridlíc, konzervuje a chráni jej priestory, takže bridlica je štôľni v takmer takom stave, ako keď sa pred vyše 300 rokmi ťažila pre potreby rekonštrukcie kostola a kláštora v Marianskom údolí.

Návštevníkom je prístupná vstupná časť - 7 m dlhá pivnica, s kamenno - tehlovou klenbou, ktorá sa nachádza priamo nad vstupnou studňou do štôlnie. V pivnici, za vstupným portálom, je od roku 2014 umiestnená miniprezentácia ťažby a spracovania bridlice v Marianke, ktorá neprebíhala len v samotnej štôľni, ale priemyselne v 19. až prvých rokoch 20. storočia v dnes už úplne zaniknutej Šifrovej jame v katastri Marianky. Dobové reprodukcie a zachované artefakty dokumentujú túto priemyselnú ťažbu, fotografie v interiéri, ale aj na informačnej tabuli Sandbersko - pajštúnskeho geoparku pred štôľňou, zase približujú jedinečné priestory samotnej Bridlicovej štôlnie.

↑ Muzeálna miniprezentácia v Bridlicovej štôľni.

Tmavé priestory a večerný čas prehliadky umožnili aj komentovanú ukážku fluorescencie, ktorá sa prejavuje svetielkovaním látok

(v našom prípade niektorých minerálov) pri osvetlení ultrafialovým svetlom. „Svetielkujúce“ minerály, ktoré pri normálnom svetle vyzerajú „obyčajne“ tak získavali pod UV svetlom veľmi atraktívne žiariace farby, ktoré očarili najmä detských návštevníkov.

↑ J. Madarás rozpráva o „svetielkujúcich“ mineráloch.

Nástupom šera až noci bol pre vytrvalých návštevníkov pripravený program aj pred štôľnou: premietanie dokumentárneho filmu z roku 2017 z produkcie Spolku Permon Marianka „Putovanie za marianskou bridlicou“ a filmu „K marianskym bridliciam“ z roku 1988 z archívu RTVS z cyklu „S batohom cez hory“ s charizmatickým docentom geológie Rudom Mockom. Noc múzeí a galérií, aj vďaka priaznivému počasiu v prestávke májových dažďov sa vydarila. Miniexpozícia v Bridlicovej štôľni v Marianskom údolí je naozaj malá, bokom od veľkých muzeálnych a kultúrnych stánkov hlavného mesta. Napriek tomu si tu počas vyše dvoch hodín našlo cestu takmer 100 (presne 97 spočítaných) návštevníkov. Všetkým ďakujeme! Zdar Boh!

Text: Ján Madarás, Jozef Kráľ, foto: Ivan Paška, J. Kráľ a A. Russ

Plnenie povinnej školskej dochádzky

Obec Marianka je za posledné obdobie pomerne často medializovaná. Niekedy sa dozvedáme pravdu, inokedy čo sme už dlho tušili a sem-tam si novinári aj čosi prifarbia. Rada by som Vám priblížila svoj pohľad na vec a problematiku v školstve. Naše deti navštevujú základnú a materskú školu v obci, ktorú by som za nič nemienila. Panuje tu príjemná, rodinná atmosféra a deti majú kvalitných pedagógov. Výučba je spestrená o množstvo výletov, exkurzií, súťaží, divadielok a prednášok, ktoré vo svojich článkoch vyzdvihnú ich riaditelia. Ja si dovoľm však nazrieť do problému, a to s kapacitou priestorov.

Obec disponuje jedinou budovou vhodnou na prevádzku školského zariadenia. Napriek obrovskému úsiliu sa nám nedarí nájsť vhodný pozemok pre materskú školu. Požiadali sme developerov o ponuky a snažíme sa dohodnúť na odkúpení vhodných pozemkov, no zatiaľ neúspešne. Veľmi nás ťaží fakt, že nemáme zriadený školský obvod pre žiakov druhého stupňa. Záhorská Bystrica nám vypovedala dohodu v máji 2017, keďže sa rozrastá o nové lokality a podobne je na tom aj Stupava.

Navštívili sme základnú školu na Dubovej v Bratislave so snahou získania školského obvodu, no bezúspešne. Nestrácame nádej a pokračujeme ďalej v Lamači a Dúbravke, do úvahy prichádza aj Devínska Nová Ves. Tieto lokality však nie sú dostupné verejnou dopravou a preto považujeme za dôležité i keď to nie je našou povinnosťou v prípade dohody zriadiť „školský obecný autobus“.

Na zápis do prvého ročníka nám prišlo 34 detí, z ktorých sme schopní prijať maximálne 25 a to aj s dobrou vôľou riaditeľa, keďže zákon povoľuje 22, + 3 je na jeho uvážení. Máme voľnú len jednu triedu pre našich budúcich prváčikov, ak sa pýtate čo bude s deťmi, ktoré sa prihlásia na plnenie povinnej školskej dochádzky v priebehu roka, spýtajte sa kompetentných pracovníkov na ministerstvách ako riešia modelovú situáciu, v rámci ktorej prišlo ku počtu zapísaných žiakov do 1. ročníka

v počte presahujúcom objektivne kapacitné možnosti ZŠ. Naše priestory sú nevyhovujúce aj na dvojzmennú prevádzku, keďže sa po vyučovaní v triedach prevádzkuje Školský klub detí.

Tohtoročných štvrtákov nám prijala Základná škola v Lamači, spolu 7 žiakov s trvalým pobytom v obci. Sú to počty na doplnenie triedy, no na budúci rok už budeme mať štvrtákov 20, teda na celú triedu.

Ak sa nám nepodari dohodnúť so žiadnou školou v okolí musíme osloviť Okresný úrad v Malackách, ktorý nám prideli školu v okrese Malacky. Môže sa stať, že to bude dedina vzdialená aj niekoľko desiatok kilometrov od Marianky. Aj tento fakt je jedným z dôvodov, prečo by sme radi odlúčili materskú školu od základnej školy a následne by sme boli schopní zriadiť druhý stupeň na vlastnej pôde.

Minulý rok bola školákom odobratá telocvičňa i keď je telesná výchova povinným predmetom. Rozhodlo tak bývalé vedenie obce. Nové vedenie si prebralo aj neskolaudovanú budovu, kde bolo potrebné prerobiť niektoré veci, madlá, bleskozvod a z dôvodu požiarnej ochrany boli odstránené aj šatne z únikových východov. Prívalom veľkého počtu detí prišla škola aj o počítačovú učebňu, z ktorej sa stala razom trieda.

Všetky triedy základnej školy sa nachádzajú v podkrovnej časti, kde teplota neraz stúpne nad 30 °C už v jarných

mesiacoch. Priestory je nutné ochladzo-
vať, momentálne sa čaká na cenové po-
nuky a odporúčania, či to bude klimatizá-
ciou alebo šetrnejšími prostriedkami na
ľudské zdravie, napríklad rekuperáciou.
Základná škola síce sídli v nových, mo-
derných a pekných priestoroch, no veľmi
malých sťaženými o vetranie cez strešné
okná. Obrovská, priam nevýslovná vďaka
patrí všetkým učiteľom našej školy, ktorí
sú schopní a ochotní v daných sťažených
podmienkach pracovať na plný výkon.

**Školská dochádzka je povinná na rozdiel
od materskej školy. V tej nie sme na tom
o nič lepšie.**

**Zákon o prijímaní detí do materskej škôl-
ky je veľmi nešťastne riešený, keďže
by sa podľa neho nemalo prihliadať na
trvalý pobyt dieťaťa, ale na vek. Je to odô-
vodnené rovnakým financovaním a preto
sa nám stalo, že našu materskú škôlku
navštevujú aj deti z príľahlých lokalít. Ne-
zostalo tak miesto pre deti z Marianky,
bohužiaľ. Zvažujeme preto, že podáme
sťažnosť na Ministerstvo školstva, aby
sa zaoberali touto problematikou a iste
nebudeme prvou dedinou, ktorá sa snaží
takto nastavený systém zmeniť.**

**Logicky vyplýva, že v prvom rade by sme
mali byť schopní prijať dieťa s pobytom
v obci a až potom, ak nám to umožňujú
kapacity prijímať deti z okolia.**

Po výmene vedenia obce sa väčšinou me-
nia a upravujú pravidlá a priestory budo-
vy, no stavba nie je nafukovacia a považu-
jem za dôležité sa zmieniť aj o stravovaní
žiakov. Kuchyňu bývalé vedenie zrekon-
štruovalo a zmodernizovalo, zostala pod-
dimenzovaná len o jednu pracovnú silu
a jedáleň je momentálne využívaná na
svoje maximum. Mohlo by sa stať, že ak
by stúpol počet stravníkov jedlo bude
podávané na 3 etapy, čo znamená, že
poslední stravníci by dostávali jedlo zhru-
ba 2,5 hodiny udržiavané v teple, ktoré
nesie svoje riziká a má dopad na zdravie
dieťaťa.

Iste sa nedajú prehliadnuť nové lokality
a výstavba, ktorá pohlcuje Marianku, no
je dôležité si uvedomiť, že domy si kupu-
jú prevažne mladé rodiny s deťmi, ktoré
budú potrebovať niekde plniť svoju povin-
nú školskú dochádzku.

Ale kde?

*Zuzana Iváková
predseda školskej komisie*

ZO ŽIVOTA

„Učiteľ musí byť umelcom vrelo milujúcim svoju prácu.“
A.P. Čechov

Prišiel september, začal sa nový školský rok. Privítali sme medzi nami
nové deti – nových kamarátov do našej veľkej škôlkarskej rodiny.
Mohli sme privítať viacerých, nakoľko sa materská škola opäť roz-
rástla. V súčasnosti máme päť tried, ktoré sú moderne vybavené, prispô-
sobené našim najmenším, disponujú kvalitnými pomôckami, modernou
IK – technikou.

Pani učiteľky si preto majú možnosť vytvárať vlastné programy a edukačné
pomôcky pre skvalitnenie každodenných aktivít realizovaných s deťmi.
Bežný výchovno – vzdelávací proces deťom obohacujú a spestrujú.
Vzdelávacie aktivity a činnosti realizované počas dňa deťom približujú
formou zážitkového učenia, učenia hrou, kde deti nemajú pocit násilného
učenia.

Veď hra u detí v materskej škole je najdôležitejšia a rovnocenná s prácou
dospelých, je dôležitá pre osobnostný rozvoj každého dieťaťa a jeho budú-
ceho uplatnenia sa v živote.

Je dôležité, orientovať sa vo výchove a vzdelávaní na hodnoty detstva, ako
významné obdobia v živote každého z nás, rešpektovať jedinečnosť kaž-
dého dieťaťa.

Za školský rok deti zvládli veľa nových podnetných aktivít, získali veľa no-
vých zručností a skúseností. Zažili veľa zaujímavého, podnetného, poučné-
ho a tvorivého pre ich rozvoj.

Pre deti vymýšľame a realizujeme aktivity, ktoré obohacujú a spestrujú
bežný výchovno – vzdelávací proces, bežný život škôlkárov.

Aktivity, ktoré sme zrealizovali, hovoria samé za seba, sú hodnotné, zaují-
mavé, podnetné, tvorivé a čo je dôležité, edukačné.

Európsky deň športu

V rámci „Týždňa zdravej výživy“
sme sa s deťmi rozprávali o zdra-
vej strave, zdravých potravinách,
zdravom životnom štýle. Mali
sme jablkový deň, ovocný deň,
zeleninový deň a športové dni.
Európsky deň športu sme podpo-
rili aktívnym a veselým športova-
ním na futbalovom ihrisku.
Tradíciu v našej škôlke sa stalo
jesenné vyrezávanie tekvicových
strašidielok, kedy rodičia spolu
s deťmi a pani učiteľkami vyrába-
jú tekvicové strašidielka a strá-
via tak príjemné popoludnie.
Odmenou im bola krásna výstava

pred budovou škôlky.
Nezabúdame ani na zimné špor-
ty, aj v tomto školskom roku sme
pre deti zorganizovali kurz korču-
ľovania v športovej hale v Dúbrav-
ke, zúčastnili sa ho deti z triedy
Včielok a Sovičiek.
Pre veľký úspech u detí a ich
rodičov, sme kurz zopakovali aj
druhýkrát v mesiaci február.
S deťmi sme si pripomenuli
a oslávili „Deň materských škôl“
súťažami, vytvorením veľkého
srdca z lístia na školskom dvore,
odovzďaním diplomov a od-
mien.

MATERSKEJ ŠKOLY

Deň materských škôl

Pozyvame medzi nás aj rôzne divadelné skupiny s interaktívnymi predstaveniami, hudobnými témami a pútavými príbehmi, kde deti získajú krásny kultúrny zážitok.

Predvianočné obdobie sme sprijemili deťom príchodom Mikuláša, spojeným s rozdávaním balíčkov, spievaním a recitovaním. Rodičom sme pripravili vianočnú besiedku, kde deti predviedli svoje umelecké schopnosti a hlavne ukázali svoju odvahu vystúpiť pred veľkým publikom. Túto svoju odvahu dokázali deti aj pri koledovaní po obci. Zároveň sme sa ako kolektív MŠ zúčastnili Vianočných trhov, výťažok z ktorých sme použili na zakúpenie výtvarných pomôcok a hračiek. **ĎAKUJEME!**

Mikuláš

Fašiangové obdobie sme oslávili karnevalom, zavítalo medzi nás množstvo rozprávkových hrdinov a atmosféru nám spríjemnil šašo Ľuboš svojimi veselými kúskami, trikmi, kúzlami.

Vystúpenie šaša Ľuboša

Jednou témou vo vzdelávaní v škôlke je aj slnečná sústava a vesmír, preto sme pre deti objednali mobilné planetárium, aby ľahšie pochopili zložitosť vesmíru praktickou ukážkou.

Počas fašiangového obdobia sme pre rodičov s deťmi zorganizovali „Veľkonočné dielničky“, kde si mali všetci možnosť vlast-

noručne zhotoviť veľkonočné dekorácie.

Deti z tried Lienok, Sovičiek a Včielok absolvovali kurz plávania, kde si osvojili základné plavecké zručnosti.

Pri príležitosti Dňa matiek sme si uctili všetky naše mamičky slávnostnou besiedkou a vlastnoručne zhotovenými darčekom.

Deň Matiek

Poniekteré aktivity realizujeme aj so základnou školou. V tomto školskom roku sme zorganizovali Školu v prírode a s deťmi sme vycestovali do Ľubietovej. Medzinárodný deň detí sme deťom pripravili na školskom dvore, deti súťažili, športovali, tancovali, odmenou im boli sladké balíčky, ktoré uhradilo OZ pri MŠ Marianka. **Ďakujeme!** Čaká nás ešte divadelné predstavenie divadla Baretka, koncoročný výlet a rozlúčka s predškolákmi. V tomto školskom roku prebiehali v našej materskej škole krúžky: krúžok anglického jazyka, ktorý nám zastrešuje jazyková škola Bilingvi, výtvarný krúžok a od mája prebieha krúžok jogy pod vedením p. Valentovej. Zúčastňujeme sa a zapájame do súťaží, projektov, aktivít organizovaných rôznymi inštitúciami. V tomto

roku sme sa vypracovali športový projekt a environmentálny, žiaľ škôlka nebola úspešná, ale navadiť, nevzdávame sa!

Spolupracujeme na dobrej úrovni so základnou školou, s obcou, klubom dôchodcov, červeným krížom, Radou školy, OZ založeným pri Materskej škole, obecnou knižnicou, pedagogicko – psychologickou poradňou v Malackách a Centrom voľného času v Malackách.

Ako vidieť, život v materskej škole je pestrý, rušný, naplnený množstvom aktivít, ktoré deti obohacujú, vzdelávajú a naplňujú.

Kolektív materskej školy a deti **ĎAKUJÚ** všetkým dobrým ľuďom, ktorí pomáhajú a pomáhali počas celého školského roka.

Edita Marošová

Kurzy korčuľovania v MŠ Marianka

Myšlienku zdravo si zašportovať, sme s malými aj veľkými škôlkarmi zrealizovali pre veľký záujem detí a rodičov v školskom roku 2018/2019 hneď dvakrát.

Cieľmi tréningových procesov bolo naučiť sa a zdokonaľiť v korčuľovaní našich najmenších obyvateľov Marianky a zabezpečiť im korčuľarsky rozvoj.

Preto boli tréningy starostlivo realizované pod dohľadom tých najpoverenejších, certifikovaných trénerov z klubu ŠPORTOVKOV a bývalých hokejistov.

Úplní začiatčníci sa hrovou formou naučili padať, vstávať, štvornožkovať, šmýkať sa po ľade, rozhybali si kolienka, naučili sa jazdiť na oboch, ale aj jednej nohe.

Pokročili si zdokonaľili základy korčuľovania, techniku jazdy na korčuľoch, korčuľarsku abecedu, rozvíjali kondičné a koordinačné schopnosti.

Deti si s veľkou chuťou a radosťou osvojovali športové návyky, upevňovali kolek-

tívne zmýšľanie, rozvíjali a upevňovali kamarátske vzťahy.

Po zdravotnej stránke si deti spevnili korčuľovaním svoje chrbátiky, ktoré je dôležité pre správne držanie tela a správny vývin, majú silnejšie nôžky, učili sa správne dýchať. Korčuľovaním si deti zlepšili koordináciu, silu vytrvalosť a flexibilitu.

Hlavným cieľom celých tréningových procesov bolo zdravo si zašportovať, pobaviť sa, zvýšiť si zdatnosť a niekedy deti prekonávali aj samé seba.

Budeme sa tešiť na ďalších maličkých športovcov v novom školskom roku.

Klaudia Bertová

Škola v prírode

Mesiac máj sme začali v športovom duchu. Prvý májový týždeň sa najstarší a najodvážnejší škôlkari zúčastnili Školy v prírode v malebnej slovenskej dedinke Ľubietová. Spolu s pani učiteľkami prechodili s batohmi na chrbátoch okolité lesy a hory. Prešli sme sa po Banskom chodníčku v Španej doline, kde sme sa dozvedeli veľa zaujímavosti o baníckom remesle. Po ľahkej turistike sme pomaľovali vreckové od rodičov v

obchodnom dome v Banskej Bystrici. O večerný program sa postaral tím animátorov, ktorí si pre deti pripravili zaujímavé úlohy. Večer sme zakončili skvelou diskotékou. Počas piatich dní v škole v prírode sa deti naučili samostatnosti, spolupráci so staršími spolužiakmi zo základnej školy a samozrejme sa naučili vydržať nejaký čas bez rodičov. V piatok prichádzali deti do Marianky s mnohými zážitkami.

Kurz plávania

V športových aktivitách sme pokračovali aj po príchode domov. Deti sa zúčastnili dvojtyždňového plaveckého kurzu v Plaveckej akadémii v Devínskej Novej Vsi pod vedením profesionálnych trénerov a tréneriek. Deti sa na kurze oboznámili s plaveckými štýlmi. Nebáli sa skákať do vody, splývali. Kurz rozvíjal pohybové schopnosti detí, zvyšoval ich imunitu, deti často prekonávali sami seba a dokázali vykonať aktivitu aj keď mali strach.

Miriama Žáčková

Múdrost' je rozum prežiatený dobrotou srdca

Milí rodičia, priatelia školy, prihovám sa Vám prostredníctvom slova a písma, aby som Vám čo-to povedala o živote našej školy v tomto školskom roku. Škola vychádza z predstavy o tom, aká má byť naša budúcnosť, o tom, aké hodnoty táto spoločnosť vyznáva. Je potrebné, aby deti uplatňovali svoju tvorivosť či emocionalitu v rôznych podujatiach počas roka. Základná škola v Marianke je školou bez právnej subjektivity. Takmer 80 žiakov navštevuje ZŠ s piatimi triedami a tromi oddeleniami školského klubu detí. Žiaci sa vyučujú podľa školského vzdelávacieho programu, ktorý je zameraný na výuku anglického jazyka od 1.ročníka a na regionálne prvky. Vyučovanie je v kmeňových triedach, v popoludňajších hodinách sú triedy využité na školský klub detí. Chýbajú nám odborné učebne ako je učebňa informatiky, telocvičňa, samostatný školský klub detí, knižnica, čítareň ..., ako aj samostatné šatne a kabinet učebných pomôcok. Verím však, že v spolupráci so zriaďovateľom aj tieto nedostatky vyriešime k našej spokojnosti. V poobedňajších hodinách deti prehlbujú svoje zručnosti či záujmy v mimoškolskej krúžkovej činnosti a to v krúžkoch varenia, šikovných rúk, v športovom, v turistickom... či krúžku anglického jazyka. Okrem každodennej školskej práce sa deti spoločne zapájali do rôznych zaujímavých podujatí, medzi ktoré patrí náučné predstavenie bábkohorca Vlada Zetteka, týždeň zdravej výživy, besiedky, fašiangový karneval, oslava MDD... Svoje matematické myslenie deti prezentovali v matematickej súťaži Klokanko a Maxík, v súťaži slovenského jazyka Všetkovedko. Veľmi sa tešíme aj našim recitátorom, ktorí našu školu reprezentovali v prednese prózy a poézie Hviezdoslavov Kubín v obvodnom kole v Stupave

a v Malackách. A už sa nám hlási koniec školského roka, hodnotenie práce žiaka. U nás uplatňujeme formu slovného hodnotenia žiakov 1. ročníka a formu známkovania žiakov v 2. až 4. ročníku. V záujme humanizácie, slovné hodnotenie je pre žiakov nižších ročníkov menej stresujúce ako známkovanie. Je známe, že pri pocite ohrozenia, prežívania strachu sa naše telo pripravuje na útok. Vystrašený človek nie je schopný racionálne uvažovať, teda ani učiť sa. Dobré slovo motivuje aj menej úspešné dieťa veriť v seba, vo svoje napredovanie, vo vlastné sily a schopnosti. A preto sa nehnevajme na deti za to, že hneď nerobia všetko tak, ako očakávame. Dovoľme im mýliť sa, robiť chyby, niečo nevedieť. Veď učenie je proces. Berme ich také, aké sú. Aj s chybami. Našou úlohou je naznačiť im, ako sa chýb vyvarovať a odstraňovať. Nenúťme ich, ukazujme cestu. Upozorňujme ich, motivujme, povzbudzujme. Rešpektujme ich detstvo a doprajme im všetko, čo k nemu prináleží. A ešte čosi... Vyhýbajme sa kritike, všetky výhrady formulujme ako potrebu..., kritika vyvoláva obranný postoj..., je dokonca nebezpečná, pretože zraňuje ľudskú bytosť, ničí pocit vlastnej dôležitosti a vyvoláva odpor. Prajem Vám, nech dobré slovo prináša radosť a spokojnosť detí a bohatstvo ich vnútornej motivácie nech odstraňuje strach. Prajem Vám, aby ste spoločne s vašimi ratolesťami objavovali múdre zákony života, aby vaša večera počas prázdninových dní mala „všehochuť“. Nech v čase spoločných stretnutí sa rozprávate, smejete, žartujete..., nech Vás pocit spolupatričnosti sprevádza v každom ročnom období.

Tatiana Smidová
riaditeľka ZŠ

Zber Gaštanov

V jesennom období pomáhame lesom. Aj tohoto roku sme sa zapojili do zberu gaštanov. Nazbierali sme rekordných 480 kg. Gaštany si odviezol vedúci poľesia pán Držík. Víťaznú triedu III.A. sme odmenili čestným diplomom.

Beseda s lodným kapitánom

V piatok 21.9.2018 sa vďaka pani učiteľke Buggáňovej v našej škole uskutočnila beseda s lodným kapitánom pánom Konštantínom Kopinom, ktorý nám priblížil zaujímavý život riečného kapitána. Pán kapitán začal svoje rozprávanie prierezom histórie plavby, vznikom a funkciou plavidiel. Mali sme možnosť nahliadnuť do tajomstiev námorníckeho života, opísal nám krásu ale i náročnosť tohto povolania.

Zároveň sme mali k dispozícii veľa farebných obrázkov, na ktorých sme mohli názorne vidieť rozdiely medzi plavidlami. Námorné bojové lode, lietadlové lode, lode ako nemocnice, humanitárne, hasičské a policajné plavidlá, remorkéry, tankery, minometky, trajekty, najväčšie a najdrahšie výletné lode sveta, ponorky a iné. Vysvetlil nám z čoho sa lode vyrábali a vyrábajú, aké sú pravidlá a rozdiely medzi plavbou námornou a riečnou. Na záver vysvetlil povinnosti a náplň práce kapitána, námorníkov, strojníkov, kadetov a ostatných členov posádky.

Návšteva Bratislavy

Dňa 3.10.2018 sme navštívili hlavné mesto SR Bratislavu - historické centrum. V rámci Vlastivedy, kde sme sa učili o histórii Bratislavy. Deti si na vlastné oči overili krásy historického centra. Tretí ročník do toho zapojil povesti o Bratislave.

Integrácia

Dňa 10.10.2018 sme sa zúčastnili celoslovenskej akcie Integrácie. Na štadióne O. Nepelu sa zišlo okolo desaťtisíc žiakov zo základných a stredných škôl z celého Slovenska. Pripravený kultúrny program nás očaril, mnoho hudobných skupín. Prihovoril sa aj prezident SR Andrej Kiska. Bol to zážitok.

Deň ovocia a zeleniny

Dňa 16.10.2018 sme vyhlásili Deň zeleniny a ovocia. Každoročne pripomínáme rôznymi súťažami, že zeleninu a ovocie by sme mali zahŕňať do jedál nielenka každodenne. V tento deň vystavujeme menej známe druhy zeleniny a ovocia na hodinách Prvouky a Prírodovedy. Každá trieda si vytvorila svoju vlastnú nátierku a poslala ju do súťaže. Vyhrala vajíčková nátierka 3.A.

Exkurzia na Mohylu M.R. Štefánika

Dňa 22.10.2018 sme sa zúčastnili exkurzie na Mohylu M.R. Štefánika, ktorá je postavená v Brezovej pod Bradlom. Bolo to presne sto rokov od tragickej nehody v Ivanke pri Dunaji, kde Štefánik zahynul. Pani učiteľka Mgr. Brnová v stratke oboznámila žiakov s jeho životopisom. Druhá časť spočívala v návšteve Vojenského múzea v Piešťanoch. V múzeu si prišli na svoje najmä chlapci, ktorí obdivovali tanky, helikoptéry, malé lietadlá, do ktorých sa mohli posadiť.

Mohyla

Piešťany

Mikuláš

Dňa 5.12.2018 sme odovzdali deťom mikulášske darčeky od Občianskeho združenia, „že im ich posielala Mikuláš“. Deti si pochutnali na množstve sladkostí.

Vianočná Besiedka

Kalendárny rok sme ukončili Vianočnou besiedkou v Kultúrnom dome. Striedali sa tam vtipné scény s tancom, spevom, hrou na nástroji. Rodičia boli na výkony svojich detí hrdí. Pripravené pohostenie kapustnica a jelení guláš, ktorý pripravila pani učiteľka Brnová všetkým prítomným chutili. Vo večerných hodinách sme sa rozišli spokojní domov.

Čínsky polder

Po obdržaní časopisu Zorničky, kde sa venovali zaujímavostiam o Číne sme naviazali a urobili sme si Čínsky polder. Bolo to 15.2.2019, kde si vyrobili ich národné jedlo sushi. Všetkým chutilo.

Karneval

Dňa 30.1.2019 sme sa obliekli do masiek a vyhodnotili sme 25 najlepších masiek Karnevalu.

Florbal

Začiatkom apríla sa na škole odohral 1. ročník celoškolského Florbalového turnaja

Rád Svätého Lazára

Dňa 5.4.2019 sa vďaka pani učiteľke PaedDr. Bugáňovej uskutočnila ďalšia beseda a to s Rádovou Dámou Vojenského a Špitálneho Rádu Svätého Lazára Jeruzalemského. Dáma kontúr PaedDr. Mária Annunciata Carolina Schönwälder DCLJ, deti oboznámila s pohnútkami k vzniku rádu a históriou. Je to rytiersky rád, ktorý vznikol vo Svätej zemi počas križiackych vojen. Symbolom Rádu sv. Lazara je osemcípý kríž zelenej farby pripomínajúci smaragd so všetkými ramenami rovnako dlhými, predstavuje osem rytierskych cností - Vieru, nádej, lásku, milosrdenstvo, statočnosť, spravodlivosť, múdrosť a umiernenosť. Na ukážku sa deťom ukázala vlajka s týmto symbolom. Rád je ekumenický, zjednocuje všetky kresťanské cirkvi sveta. Medzinárodná skratka názvu rádu je OSLJ (The Military and Hospitaller Order of Saint Lazarus of Jerusalem). Na čele rádu stojí veľmajster. Rád má svoj erb, vlajku, insígnie a rádový odev a meč. To všetko mali deti možnosť

vidieť na vlastné oči aj sa toho dotknúť, čo vyvolalo úžasnú atmosféru. Každá národná jurisdikcia má svoj erb, ktorý pozostáva z veľkého znaku Rádu s tým rozdielom, že v heraldiky pravom hornom poli štítu je národný symbol. Slovensko má dvojkríž na trojvrší. Heslom rádu je ATAVIS et ARMIS - Predkom a zbraňami. Na svete je momentálne okolo 8 000 členov. Sídlo rádu je v Madride.

Divadelné predstavenie

Deti sme potešili divadelným predstavením pána Zetteka, ktorý uviedol novú hru Zajko Lajko. Hra bola obohatená farebnými bábkami a chytľavými pesničkami. Deti vhodne zapojili do hry, boli mimoriadne nadšené.

Hviezdoslavov Kubín

Apríl sme ukončili súťažou Hviezdoslavov Kubín, kde sme získali prvé miesto vďaka Pauline Klattovej v obvodnom kole v Stupave a druhé miesto tiež získala táto žiačka v okresnom kole v Malackách.

Škola v prírode

A prišiel ten vytúžený týždeň ŠVP. Dňa 6.5.2019 sme nastúpili do luxusného autobusu, ktorý nás dopravil do rekreačného strediska Ľubietová. Ubytovali sme sa a začali spoznávať krásy támejšej prírody. Bol to vydarený týždeň so športovými aktivitami, výletom do Španej doliny. Žiaci si veľmi chválili miestnu stravu a užili si večerné programy s diskotékami. Po návrate si deti uvedomili, že prežili týždeň radosť aj bez rodičov.

Návšteva TA3

Dňa 5.6.2019 sme absolvovali exkurziu do TA3, kde nám pani Šuranová vybavila vstup do priameho vysielania, pozreli sme si redakcie, maskérňu, kostimérňu. Bolo to príjemné oživenie posledného mesiaca v školskom roku.

Výlet Kremnica

Už nás čaká len výlet do Mincovne Kremnica, ktorý sa uskutoční dňa 21.6.2019

Športový krúžok

Na športovom krúžku sa deti zdokonaľujú v kondičných a koordinačných schopnostiach. Absenciu telocvične sa snažíme vynahradiť pobytom a cvičením v prírode.

Mgr. Stanislav Urban

Krúžok šikovných rúk

Na krúžku sa deti učia pracovať s rôznymi materiálmi ako je papier, drevo, látka, niť a vytvárať pomocou nich rôzne výtvy, dekorácie a ozdoby k rôznym príležitostiam.

PaedDr. Sofia Bugáňová

Varecha

V tomto krúžku sa snažia deti variť samostatne podľa receptu. Všetko kontroluje „šef“, ktorý ma oblečený rondón a šéfkuchársku čiapku.

Ostatní vykonávajú rozdelenú prácu. Ochutnávajú prichucujú a jedlu dodávajú finálnu podobu. Na poslednej vareche si bez pomoci učiteľa vytiahnu jeden z receptov varených v tom roku. Navaria, prestrú slávnostne stôl a pozvú učiteľov a vychovávateľov k stolu. Dúfame, že im to bude chutiť.

Mgr. Dáša Brnová

Anglický jazyk

Počas krúžku anglického jazyka sa deti prehlbujú svoje poznatky a učia sa nenútenou formou, komunikujú medzi sebou v rámci ich jazykovej úrovne.

Mgr. Katarína Golonková

INFORMATIKA

Začiatok školského roka sme privítali so spustením novej webstránky školy (zsmarianka.edupage.org), ktorá slúži ako elektronická triedna kniha, elektronická žiacka knižka a v neposlednom rade ako hlavný zdroj informácií pre rodičov a verejnosť o dianí v škole. Z reakcií rodičov zisťujeme, že to bol správny krok vpred k zmodernizovaniu spôsobu informovanosti. Teší nás, že spustenie a vytvorenie tejto stránky sme zvládli bez odbornej pomoci.

Ďalšou inováciou bolo postupné zakúpenie 20 ks tabletov a softvéru na zatraktívnenie výučbového procesu. Softvér ako Prešmyčková polievka (práca s jazykom a slovami pre všetky ročníky), Cestička do školy (program vhodný pre prvákov a celý prvý stupeň aj výučbu anglického jazyka), Slovenský jazyk a Matematika samostatne pre 3. a 4. ročník, Logické úlohy a Finančná gramotnosť, ktorá bola veľkým prínosom najmä pre 4. ročník. Vďaka tejto aplikácii a úlohám v nej si žiaci uvedomili a porozumeli hodnote peňazí, nakoľko učebnice sa tejto problematike venujú len veľmi okrajovo a komplikovane. Týmto patrí veľká vďaka OZ pri MŠ a ZŠ Marianka, vďaka ktorému sme si tieto moderné vyučovacie metódy mohli zakúpiť.

Zo spomínaného OZ sa financovali aj ďalšie moderné pomôcky ako napr. geometrické tabuľky, násobilkové hry a obnova knižného fondu ZŠ Marianka. Knižný fond sa obohatil o 46 titulov súčasných autorov pre deti, ktorých hodnota bola vyše 547€. Pani učiteľky tretieho a druhých ročníkov spoločne systematicky usporiadali knižnicu a doplnili knižný fond. Po tejto reorganizácii si s radosťou všimame, že mnohé deti cez prestávky siahnu po knihe, čítajú a knihy si požičiavajú, čo predtým nebolo zvykom.

Minulý rok naša škola v rámci anglického jazyka vypracovala projekt Erasmus plus, ktorého grant sa nám podarilo získať. Naši štyria učitelia v priebehu letných prázdnin 2019 budú absolvovať Teachers training course (školenie učiteľov) vo Veľkej Británii so zameraním sa na metódu CLIL. Táto metóda spočíva v implementovaní prvkov anglického jazyka do predmetov Matematika, Prvouka, Prírodoveda a Vlastiveda.

V apríli 2019 sme vypracovali žiadosť o Enviroprojekt 2019 na Ministerstvo školstva. Získaním tohto grantu by sme mohli účelovo skrášliť okolie ZŠ a zdôrazniť dôležitosť životného prostredia a jeho ochrany. Výsledky, ktoré školy získali tento grant budú známe v najbližších dňoch a my pevne veríme, že budeme jednou z nich.

Mgr. Katarína Golonková

Súťaže

Súťaže na základnej škole má na starosti pani učiteľka PaedDr. Bugáňová. Žiaci sa vďaka nej zúčastnili najväčšej medzinárodnej matematickej súťaže Klokán, ktorá sa koná raz do roka a to 21.3.2019. Taktiež sa žiaci zúčastňujú mesačných

súťaží Maksík zameraný na matematiku a Všetkovedko zameraný na Slovenský jazyk. Žiaci mali výborné výsledky, vďaka ktorým dostali aj hodnotné ceny.

PaedDr. Sofia Bugáňová

Kvalitnejší život S PILATESOM

„Prestal ma bolieť chrbát“, „lepšie spím aj vstávam“, mám viac energie“, „cítim sa sebavedomejšie lebo chodím vzpriamene“, aj toto sa dozviem od cvičiacich po niekoľkých hodinách pilates. Každý má „svoj“ dôvod, prečo začne s pilatesom. Sama som po zdravotných problémoch pocítila prínos pilatesu, cvičenie mi dávalo zmysel a doslova mi učarovalo. Netrvalo dlho a vedela som, že ho chcem šíriť aj ďalej. Po inštruktorskom kurze a ďalšom vzdelávaní v oblasti funkčnosti tela, sme s manželom prerobili rodinnú herňu na cvičebňu a dúfala som, že ľudí v Marianke pilates zaujme tak, ako mňa.

Pilates tvorí jedinečný systém cvikov, ktoré svaly posilňujú a zároveň aj natahujú, čím zasa pomáhame kĺbom. Každý cvik je vykonávaný v súlade s princípmi správneho držania tela, najmä celej chrbtice - od panvy až po krk. Pri vykonávaní cvikov musia byť zosúladené všetky princípy pilates. Je založený na myšlienke „kvalita“, nie „kvantita“, len vtedy sa dostavia pozitívne výsledky. Ak Vás pilates navyše aj baví, je to veľké plus. Ideálne je, keď sa naučíte princípy správneho držania tela dodržiavať aj v bežnom živote.

Cvičenie nie je limitované vekom, cvičia u nás ženy aj muži. V našom klube máme kapacitu 6 cvičiacich + inštruktor a prostredie je u nás „rodinné“ s uvoľnenou atmosférou, čo je mne osobne blízke a preto ma práca inštruktorky v Marianke naplňuje. Navštevujú nás skvelí a jedineční ľudia, veľmi si cením energiu, ktorú zanechajú na podlažke. Chodíme aj na víkendové pobyty kde doslova „vypneme“, tento rok sme sa začali venovať popri Pilatese aj Nordic Walkingu, ktorý je ďalším zo zdravých pohybov bez obmedzenia veku. Teším sa zo všetkých, ktorí sa fyzicky aj psychicky cítia po hodinách pilatesu lepšie, lebo to je náš cieľ.

Lenka Roskošová, PILATES bodycenter klub

Historicky najúspešnejšia futbalová sezóna za nami...

Prvý letný mesiac jún ako každoročne je obdobie ukončenia futbalovej sezóny. Tá ostatná je z pohľadu úspešnosti s prívlastkom „naj“. Naši seniori sa do posledných kôl bili o postup so slávnym Interom Bratislava. Tak ako povedal slávny Alex Ferguson: „Vo futbale niekedy musíte uznať kvalitu súpera, zagratulovať mu a priznať, že bol lepší.“ Aj napriek druhému miestu našich seniorov a prvotnému „sklamaniu“ zo záveru sezóny treba otvorene povedať, že práve skončená sezóna 2018/2019 bola tá najkrajšia a najemotívnejšia zo všetkých ostatných desiatich pred ňou. Naši muži svojou hrou a kvalitnými výkonmi prilákali stále viac mariančanov, čo nás nesmierne teší. Podarilo sa nám poskladať skvelé mužstvo zložené zo skúsených „starých“ harcovníkov, ktorých

dopĺňali mladí a kondične dobre vybavení hráči. Keď sa k tomu priklonila skúsenosť hrajúceho trénera Rada Augustína, ktorý v sezóne strelil 26 gólov a stal sa najlepším strelcom celej súťaže, tak na úspešné výsledky nebolo treba dlho čakať. Celému tímu, všetkým chlapcom ako aj realizačnému tímu pod vedením Milana Ivicu a Igora Bóbika, ktorí sa k nám pridal v závere sezóny, patrí obrovská vďaka za krásne športové výkony, emotívne momenty a reprezentáciu našej malej obci na futbalovej mape. Veľká vďaka všetkým podporovateľom, priaznivcom, fanúšikom a dobrovoľníkom, bez ktorých by futbal neplnil svoj účel a bez ktorých by sa len ťažko podávali takéto skvelé futbalové výkony. Osobitná vďaka patrí obci, ktorá sa rozhodla podporovať šport a futbal a vidí v ňom jedi-

↑ Rado Augustín

nečný priestor pre rozvoj a vývoj nielen športovej činnosti ale aj tej osobnostnej, ktorú v dnešnej dobe nevyhnutne potrebujú naše deti a mládež. Týmto ďakujeme starostovi, ako aj všetkým poslancom. Osobitá vďaka patrí Radovi Augustínovi, ktorý má významný podiel na našich výkonoch z pozície mentora, trénera a hráča. Dokázal z hráčov vyžmýkať všetky potrebné sily a kvalitu aj keď nie vždy to bolo jednoduché. „Rado ďakujeme za všetko...“

Našu obec reprezentovali aj naši mladí futbalisti do 13 rokov v náročnej súťaži mladších žiakov. V súťaži neobstáli tak ako muži, pod čo sa podpísal hlavne vekový rozdiel, ktorý bol niekedy viacročný. Táto sezóna bola pre nich „krst ohňom“ a dobrá príprava na tú nasledujúcu, kde už budú konkurencieschopnejší, nakoľko vekový rozdiel sa zníži.

Budúcnosťou pre OŠK Marianka sú naši predprípravkari, ktorí usilovne trénujú pod vedením Mária Bubniča a získavajú potrebné prvé futbalové kroky a obozna-

mujú sa s fenoménom menom futbal.

Ešte raz by som chcel všetkým, ktorí sa priamo ako aj nepriamo zapojili do aktuálne skončenej futbalovej sezóny poďakovať a prajeme všetkým pekné leto plné zážitkov a vidíme sa v sezóne 2019/2020. Športu zdar.

Text: Lukáš Dubovský
Foto: Ivan Paška, st.

↓ Žiaci U13

Vychutnajte si BEŽECKÉHO

„Na úvod tohto článku by sme sa chceli veľmi pekne poďakovať všetkým dobrovoľníkom, ktorí nám na 8. ročníku pomáhali a vytvorili pre bežcov a divákov jedinečnú atmosféru. Taktiež Ľubovi Hrčkovi, ktorý nám dal dôveru a odovzdal toto krásne podujatie, ktoré roky spoločne s obcou budoval. A samozrejme Obci za podporu. Ďakujeme!“ povedal riaditeľ podujatia z agentúry 8P Radoslav Augustín

MARIATÁLSKY ŠTVANEC spustil prihlasovanie na 9. ročník. uskutoční sa 28. septembra 2019.

A tak ako každý rok, aj tento budete mať vy, Mariančania s trvalým pobytom v obci, možnosť štartovať zadarmo. Ale neváhajte. O podujatie je veľký záujem. Keď sa naplní limit bežcov, tak už registrácia možná nebude. Minulý, 8. ročník priniesol veľké a veľmi pozitívne zmeny. Okrem toho, že prilákal do našej obce dvojnásobok a teda viac ako 500 bežcov, nový organizátor, agentúra 8P, pripravil pre bežcov krásne novinky. Každý bežec dostal bohatý štartový balík a v cieľi netradične a po prvýkrát v histórii nášho behu aj zaujímavú medailu. Keďže sa beží v čarovnom prostredí Malých Karpát, medaily boli symbolicky z dreva. V cieľi im ich počas celého dňa odovzdával slovenský olympijský reprezentant v triatlone a majster sveta a Európy v aquatlone Richard Varga. Po podujatí čakal na všetkých chutný guláš, vyhlásenie víťazov a odovzdávanie cien. Nechýbal ani kultúrny program. Deťom deň spes- tril Šašo Luboš a potom sa spoločne s rodičmi mohli pozrieť na predstavenie historických rytierov pod taktovkou Mateja Bubniča. Tí nám ukázali, aké ostré to bolo v stredoveku.

Radoslav Augustín

krásnu atmosféru nášho PODUJATIA

↑ Návštevníkov a bežcov zaujal program aj nápadité občerstvenie

↓ Štart kategórie dospelých – Veľký štvanec na 10 km

REGISTRÁCIA NA 9. ROČNÍK SPUSTENÁ

Prihlásiť sa na niektorú z disciplín môžete už dnes
na www.horskybeh.sk

KATEGÓRIE:

Malý Štvanec – 5 500m

Muži bez rozdielu veku

Ženy bez rozdielu veku

Veľký Štvanec – 10 000m

Muži:

M hlavná kategória (rok narodenia 1980 – a mladší)*

M40: vek 40 – 49 rokov (rok narodenia 1970 – 1979)

M50: vek 50 – 59 rokov (rok narodenia 1960 – 1969)

M60: vek 60 a viac rokov (rok narodenia 1959 a starší)

Ženy:

Ž hlavná kategória (rok narodenia 1980 – a mladšie)*

Ž40: vek 40 – 49 rokov (rok narodenia 1970 – 1979)

Ž50: vek 50 – 59 rokov (rok narodenia 1960 – 1969)

Ž60: vek 60 a viac rokov (rok narodenia 1959 a staršie)

Štafety – 3x5500m

Firemné štafety bez rozdielu pohlavia a veku

Zmiešané štafety bez rozdielu pohlavia a veku

Mužské štafety bez rozdielu veku

Ženské štafety bez rozdielu veku

- odovzdávka štafiet (čipu) bude prebiehať v priestore štartu.
- štafety budú mať vytvorený samostatný koridor pre odovzdávky tak, aby neprišlo ku kolízii s inými pretekármi

Detský beh – „Beh Záhoráčik“

A1 – dievčatá do 5 rokov (rok narodenia 2014 a mladší)
- 100m, čas štartu 13:00

A2 – chlapci do 5 rokov (rok narodenia 2014 a mladší)
- 100m, čas štartu 13:10

B1 – dievčatá 6 až 8 rokov (rok narodenia 2011-2013)
- 300m, čas štartu 13:20

B2 – chlapci 6 až 8 rokov (rok narodenia 2011-2013)
- 300m, čas štartu 13:30

C – 9 až 11 rokov (rok narodenia 20010-2008)
- 500m, čas štartu 13:40

D – 12 až 15 rokov (rok narodenia 2007-2004)
- 800m, čas štartu 13:50

GENERÁLNYM PARTNEROM PODUJATIA JE CESTOVNÁ
KANCELÁRIA TUI REISECENTER SLOVENSKO
PODUJATIE SA KONÁ ZA PODPORY OBCE MARIANKA
ORGANIZÁTOR PODUJATIA JE AGENTÚRA 8P A OBEC MARIANKA

↑ Malý Štvanec na 5,5 km vyhrál René Valent z tímu Beháme.sk, cenu mu odovzdáva majster sveta v Aquatlone Richard Varga

↓ Deti zdolali v rôznych vekových kategóriách trate dlhé 100-800 m

REGISTRÁCIA
SPUSTENÁ
www.horskybeh.sk

28. 9. 2019

OBEČ MARIANKA

Predbehni západ
slnka. #nestratimsa

**mariatský
štvanec**

PRINÁŠA
TUI

5,5 km
10 km
3 x 5,5 km
DETSKÉ BEHY
MSR ŠTAFIET
V KROSE

Recepty

Edity Radačovskej

Pagáčiky

- 250 g Hera
- 250 g tvrdý syr na strúhanie
- 250 ml kyslej smotany
- 500 g polohrubej múky
- 2 x prášok do pečiva
- 1 lyžička soli
- 2 vajcia
- 1 vajce na potretie

Všetko spolu zmiešame na cesto, ktoré rozvaľkáme na hrúbku 1 cm a vykrajujeme pagáčiky. Tie potrieme vajcom a uložíme na pečúci papier.

Pečieme asi 12 minút pri 170 °C.

Koláč z BB keksov

- 3 balíčky BB keks kakaový
- 3 balíčky pudíng podľa chuti
- 1 l mlieka
- 250 g masla
- 2 lyžice kryštálového cukru
- 3 balíčky šľahačky
- 4 dcl mlieka
- Granko na posypanie

Postup: uvaríme si pudíng a do horúceho vmiešame maslo, na pekáč uložíme BB keks a zalejeme polovicou pudíngu, uložíme ďalšiu vrstvu keksu a dáme druhú polovicu pudíngu. Položíme poslednú vrstvu keksu a dáme stuhnúť. Na vychladnuté natrieme šľahačku a posypeme grankom alebo strúhanou čokoládou. Necháme opäť chvíľu odstáť.

Levandulový sirup

- 10 dkg čerstvej levandule (nadrobno nastrihať)
- 1 kg kryštálového cukru
- 3 dkg kyselina citrónovej

Toto všetko zalejeme vriacou vodou 1,5 litra, miešame pokiaľ sa cukor nerozpustí.

Pridáme pokrájaný citrón 2 ks. Toto všetko necháme stáť 48 hodín, keď ideme okolo pomiešame.

Po 48 hodinách zlejeme a dáme do fľaše. Má krásnu vôňu a chuť. Uskladníme v chladnej miestnosti.

Mariátál zostavil: Ing. Marcel Porges

Grafická úprava: Alena Gábová

Fotografie v čísle: Marošová, Dzurilová, Bertová, Žáčková, Kráľ, Paška, Stateľov, Jelačič, Sýkora, Golonková, Fukerová, Russ, Urban, Augustín

Neprešlo jazykovou úpravou

Mariátál, spravodaj obce Marianka - vychádza 2 x ročne,

dátum vydania jún 2019, ročník č.13, bezplatné vydanie

Vydáva obec Marianka, Školská 32, 90033 Marianka, IČO 00304930

Registrované na Ministerstve kultúry SR, EV 3521/09 ISSN 1339-021X

POĎAKOVANIE.

Vážení čitatelia. Týmto číslom Mariátálu som sa snažil opäť naštartovať obecný spravodaj v duchu, v akom vychádzal do roku 2015, teda 2x ročne, s čo najväčším počtom vstupov priamo od vedenia obce, komisii, záujmových združení a skupín, aj jednotlivých obyvateľov obce. Uverejnené boli všetky príspevky, ktoré sa podarilo zozbierať.

Vtipy Milana Olexu

Bál u knežata Trubeckého.

Všetko je v plnom lesku, hudba, dámy, gavalieri ... Neočakávane sa s rachotom otvárajú dvere. Vchádza na smrť ožratý poručík Rževskij. Na špagáte za sebou ťahá záchodovú misu. Všetci sa pred ním rozostúpia, všetko zmĺkne. Poručík dotiahne misu doprostred sály, stiahne si nohavice, sadne na záchod a začne tlačiť. Náhle, ako keby sa prebral, začne si mútnymi očami prezerať sálu. Potom vytiahne z vrečka cigaru, grgne a hovorí:

- Dúfam, že prítomným dámam nebude vadíť, keď si zapálím...

Príjde muž na spoved' a vraví farárovi:

- Pán farár zmlátil som svokru.

- Dobré synku, najprv spomeň hriechy, dobré skutky až potom.

Aranka porodila piatu dcéru. Mrzí ju to, ale Dežo ju utešuje:

- Chcel som síce futbalovú jedenástku, ale ani verejný dom nie je strato-vý podnik.

Farmár sa pýta kovboja:

- Počúvaj, označkoval si všetky zvieratá?

- Ano šéfe.

- A mal si s tým veľa roboty?

- S dobytkom to bolo v poriadku, ale s tými včelami to bolo hrozné

Volá manžel lekárovi svojej ženy:

- Dobrý deň, tu je pán Volek. Moja žena si minulý týždeň dala u Vás robiť testy, už viete výsledok?

Lekár chvíľu listuje v záznamoch a hovorí:

- Aha, no, to je ten prípad popletenia testov. Takže Vaša manželka má buď AIDS, alebo Alzheimerovu chorobu!

Manžel celý zdesený hovorí:

- A čo mám teraz robiť?

- No, ja by som Vám doporučil zo-brať ženu autom do lesa za mesto a keď trafi domov, už by som s ňou nespával.

Svadobčania prídu k fotografovi.

Ten preruší vravu prítomných slovami:

- Vážení, rád by som odfotografoval najšťastnejšiu dvojicu tohto večera. Prosím matku s dcérou, aby pristúpili.

Colník sa pýta vodiča autobusu:

- Cigarety, alkohol, drogy?

- Kávu prosím.

Rozhovor milencov:

- Zlatko, ty si úžasný milenec. Sme spolu len dva týždne a ja som už v treťom mesiaci.

Topí sa Anča v rybníku a vreští na ratu. Začuje ju neďaleko idúci bača a pýta sa:

- Anča, a milovať sa vieš?

- Viem bača, viem, len ma vytiahnite.

Bača sa otočí a ponad plese zakričí:

- Vidíš, Anča, vidíš, plávať si sa mala učiť.

Pier Bezuchov hovorí v kaviarni kamarátom, že mu doktor zistil hemoroidy. Keďže nikto nevedel, čo to slovo znamená, tak stiahol gate, oprel sa o biliardový stôl a ukázal im to.

Vtom vošiel poručík Rževskij, vidí, ako ofíciéri skúmajú Bezuchovovu krvavú prdel, tak hovorí:

- Páni, je síce pravda, že včera sme s Bezuchovom hrali karty, aj to, že som stále vyhral ja. Ale prisaám-bohu hrali sme o peniaze!

Poručík Rževskij tancuje s Natašou Rostovovou a šepká jej do ucha:

- Nataša, aký Vy len máte krk...

- ... Ja mám celé telo také, flirtuje s ním Nataša.

- Nuž Nataša, to sa musíte častejšie umývať, veru častejšie ..., konštatuje poručík.

Poručík Rževskij sa vezie nočným rýchlikom v spacom kupé. Leží na lôžku a počúva hovor dvoch dám za tenkou priečkou vo vedľajšom kupé. Jedna upozorňuje druhú:

- Milá moja, čo to robíte! Nikdy nekladte vajcia na striebro. Ono od toho sčernie.

- Človek sa učí celý život! - pomyslel si poručík Rževskij a preložil si striebornú tabatierku z vrečka nohavíc do vrečka kabáta.

Názory na spôsob a zostavenie Mariátálu, akým bolo zostavené aj toto číslo, sú v súčasnom vedení obce rôzne, ďalšie číslo obecného spravodaja už zrejme skúsi niekto ďalší a iným spôsobom. Držím palce, aby sa to darilo posunúť k vyššej kvalite.

Ďakujem za pozornosť, s úctou,
Marcel Porges

[illegible][illegible]

TPZ	km	Tč		59	161	165	363	163	65	167	69	79	173	171	73	175	77	89	179	81	83	185
100	0	0	0	1	od	Bratislava, AS						6	13	6	25	13	6	13	25	13		
100	3	3	3	2		Bratislava, Račianske myto						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25
100	6	6	6	2		Bratislava, Hrobčovo						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25
100	8	8	8	4		Bratislava, Patrónko						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25
101	11	11	1	3	5	Bratislava, Lamač ZŠT						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25
101	12	12	2	4	6	Bratislava, Lamač, Vrančovičova						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25
101	12	12	2	4	7	xBratislava, Lamač, Staré zahrady						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25
101	13	13	3	8		Bratislava, Bory Mall						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25
101	17	17	17	9	10	xBratislava, Pri krematóriu						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25
101	17	17	17	11		Bratislava, Žahor, Bystrica, Krč						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25
101	18	18	10	13	x	Bratislava, Žahor, Bystrica, Žahorská						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25
101	18	18	10	13		Bratislava, Žahor, Bystrica, Trstínska						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25
215	19	19	11	14		Bratislava, Mariánsky potok						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25
215	19	19	11	14		Mariánka, Nad Bedňárovým						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25
215	20	12	16			Mariánka, Cesta do Stupavy						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25
215	20	12	16			Mariánka, námestie						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25
215	20	12	16			Mariánka, Cesta do Stupavy						13	13	13	25	13	13	25	13	25	23	25

[illegible][illegible][illegible]

X [9] [12] A ▲	premáva v pracovné dni nepremáva od 27.12.2018 do 7.1.2019, 1.2.2019, od 25.2.2019 premáva od 27.12.2018, 1.2.2019, 1.2.2019, od 25.2.2019 premáva tiež 27.12.2018, 28.12.2018, 31.12.2018 s spoj 200 naväzuje v zastávke Stupava, aut.st. spoj 102 linky 102418 do Bratislava, AS svojimi možno prepravovať bicykle	(6) premáva v sobotu od 1.3.2019 do 1.3.2019, od 16.4.2019 do 23.4.2019, od 1.7.2019 do 30.8.2019, od 30.10.2019 do 31.10.2019 od 1.3.2019 do 1.3.2019, od 16.4.2019 do 23.4.2019, od 1.7.2019 do 30.8.2019, od 30.10.2019 do 31.10.2019 nepremáva 24.12.2018, 31.12.2018 [14] nepremáva 24.12.2018, 31.12.2018 [25] nepremáva od 27.12.2018 do 31.12.2018 s spoj s bezbariérovým prístupom do vozidla	† premáva v nedeľu a v štátnom uznaný sviatok od 30.10.2019 do 31.10.2019 [25] nepremáva od 27.12.2018 do 31.12.2018 s spoj s bezbariérovým prístupom do vozidla
--	--	---	--

Linka je zaradená do Integrovaného dopravného systému v Bratislavskom kraji (IDS BK). Na linke platí Prepravný poriadok IDS BK.

Vozidlo s bezbariérovým prístupom je zaradené na spoje označené príslušným piktoграмom, pokiaľ nie je z prevádzkových dôvodov nevyhnutné použiť iné vozidlo. Preprava bicyklov je možná na spoje označené príslušným piktoграмom počas sobôt, nedeľí a sviatkov v zmysle prepravných podmienok dopravcu, pokiaľ nie je z prevádzkových dôvodov nevyhnutné použiť iné vozidlo.

x	zastávka je len na znamenie alebo požiadanie	MHD	spoj premáva po inej trase možnosť prestupu na mestskú hromadnú dopravu		spoj príslušnou zastávkou prechádza
---	--	-----	--	--	-------------------------------------